

Žena jednoty



Začal sa proces
blahorečenia Chiary
Lubichovej, zakladateľky
Hnutia fokoláre

str. 4

Je nevyhnutné?



Hodnota rodiny
je dôležitá,
treba ju podporiť
v referende

str. 5

Krásou k posvätnu



Krása sa nedá
oddeliť od pravdy,
obe vedú
k posvätnu

str. 17

Odvaha a pravdotvárnosť

Povedzme si to na rovinu: Náš národ chce ktosi rozdeliť. Nie na pravičiarov a ľavičiarov, na chudobných a bohatých, na tých hore a tých dole... To nie.

Náš národ ktosi začína rozdeľovať na tých, ktorí nad vecami rozmýšľajú hlavou, a na tých, ktorí ich precitujú.

Americký moderátor Stephen Colbert zaviedol nový termín: *Pravdotvárnosť* (*truthiness*): „*Prečítať nejakú suchú informáciu vie každý. Ja však viem do vás tie informácie vcítiť. A to je pravdotvárnosť.*“

Vďaka pravdotvárnosti dochádza k podkopávaniu významu slov a skutočností, čo vedie k prispôbovaniu si faktov a k vytvoreniu akejsi novej pravdy, ktorá je však v rozpore so zdravým sedliackym rozumom, aj keď sa na prvý pohľad zdá, že je logicky správna.

Donedávna platilo, že každý má právo na svoj názor, no nie na vlastné fakty. Dnes už však na faktoch nezáleží, ale na ich vnímaní. Prestáva sa uvažovať, dôležitým sa stáva precitovanie. Nie je podstatné, čo je naozaj pravda, ale to, čo chceme, aby bola pravda. Valihrach v Carollovej knihe *Za zrkadlom* to povedal viac ako jasne: „*Keď poviem nejaké slovo, tak bude znamenať to, čo ja budem chcieť – nič viac a nič menej.*“ Klúčové sa teda stáva, že som to ja, kto cíti, že je to pravda. A tak sa každý cíti byť pomazaný a žiada, aby sa jeho názory brali vážne, a to aj napriek absencii faktov, logiky, zdravého rozumu či aspoň elementárnej slušnosti.

Neklamme sa: Chtiac-nechtiac aj na Slovensku sme vystavení narastajúcej vlne pravdotvárnosti. Preto je dôležité rozvíjať to, čo Bertrand Russell nazval „*imunita voči výrečnosti*“.

„*Môžeme si vybrať, čomu budeme veriť. Sme však zodpovední za to, čo si vyberieme,*“ napísal kardinál John H. Newman. A práve voľba „*čomu budeme veriť*“ si okrem zdravého rozumu žiada aj odvahu. Najmä tú.

Táto požiadavka, a nebojme sa ju označiť za *katolícku zrelosť*, je v týchto dňoch akútnejšia ako kedykoľvek predtým. Referendum o rodine je pre veriaceho človeka nielen možnosť ísť prejavíť svoj názor, ale aj ukázať svoju zrelosť. Pre neutralitu či ľahostajnosť totiž v závažných morálnych otázkach nikdy niet miesta. Boh nás nestvoril na to, aby sme len tak nejako prečkali zápas o dušu.

Dante opisuje v *Inferne* miesto, kde zbabelci a vlažní trávia večnosť. Nie sú ani v nebi, ani v pekle – nikde ich nechcú.

Tak isto však nikto nechce neangažovaného kresťana. Byť členom Cirkvi totiž neznamená členstvo v bezvýznamnom spoločenskom klube, ktorý do 21. storočia nepatrí. Práve naopak – vari ešte nikdy nebolo pre kresťana potrebné anga-



Adel Al-Abbasi: *Morálna zodpovednosť*

žovať sa vo verejných veciach ako práve v súčasnosti. A vari ešte nikdy tak aktuálne nezneli slová kardinála Camilla Ruiniho: „*Ak sme toho vo svete až tak mnoho neurobili, tak to nie je preto, lebo sme kresťania, ale preto, lebo nimi ešte nie sme v dostatočnej miere.*“

Tak dovidenia na referende, priatelia!

PAVOL PRIKRYL

Myšlienka čísla:

*Očakávanie posledných vecí znamená angažovať sa
v tých predposledných.*

Dietrich Bonhoeffer

7. FEBRUÁR 2015 REFERENDUM O OCHRANE RODINY



ALIANCIA
ZARODINU



DETI V TOM MAJÚ JASNO

PRÍDTE CHRÁNIŤ RODINU

HLASUJEM 3X ÁNO

www.alianciazarodinu.sk

Svätý Otec vydal Posolstvo k Pôstnemu obdobiu 2015 s názvom *Posilnite si ducha*

Posilniť srdcia



Snímka: archív

Posilnite si srdcia (Jak 5,8) – tento citát z Jakubovho listu je názvom tohtoročného posolstva pápeža Františka na Pôstne obdobie, ktoré sa tento rok začne Popolcovou stredou 18. februára.

Posolstvo predstavili Mons. Giovanni Dal Toso, sekretár Pápežskej rady Cor unum, podsekretár spomínanej pápežskej rady Mons. Segundo Tejado Muñoz, a generálny sekretár Medzinárodnej charity Michel Roy.

„Jedna z najurgentnejších výziev, pri ktorej sa chceme pristiaviť v tomto posolstve, je globalizácia ľahostajnosti,“ píše Svätý Otec, pričom zdôrazňuje, že Boh „k nám nie je ľahostajný. Každý z nás mu leží na srdci, pozná nás po mene, stará sa o nás a hľadá nás, keď ho opustíme. Zaujíma ho každý z nás; jeho láska mu nedovolí byť ľahostajným k tomu, čo sa s nami deje. No stáva sa, že keď sa my máme dobre a cítime sa pohodlne, iste zabúdame na druhých, čo Boh Otec nikdy nerobí, nezaujímajú nás ich problémy, ich utrpenia a nespravodlivosti, ktoré znášajú. Naše srdce upadá do ľahostajnosti. Tento egoistický postoj ľahostajnosti dnes nadobudol svetový rozmer, a to až do takého bodu, že môžeme hovoriť o globalizácii ľahostajnosti“.

TRI ČASTI

Pápežovo posolstvo je rozdelené do troch častí. Aby sa Boží ľud nestal ľahostajným a neuzavrel sa do seba, Svä-

tý Otec v posolstve ponúka meditáciu o Cirkvi, o farnostiach a spoločenstvách a o veriacom ako jednotlivcovi.

Prvý bod o Cirkvi nesie titul z úryvku Prvého listu Korinťanom: „Ak teda trpí jeden úd, trpia spolu s ním všetky údy“ (1Kor 12,26).

Pápež František v ňom zdôrazňuje, že Božia láska je to, čo „láme túto smrteľnú uzavretosť do seba samých, ktorou je ľahostajnosť“.

Podľa Františka nám Cirkev ponúka Božiu lásku „prostredníctvom svojej náuky a predovšetkým prostredníctvom svojho svedectva“. Svedčiť však môžeme len o niečom, čo sme predtým sami zakúsili, preto „kresťan je ten, kto dovoľí Bohu, aby ho zaoedel do svojej dobroty a milosrdenstva, aby ho zaoedel do Krista, aby sa tak ako on stal služobníkom Boha a ľudí“.

OBSLÚŽIŤ SA BOHOM

„Pôstne obdobie je vhodným obdobím k tomu, aby sme sa nechali Bohom obslúžiť a stali sa tak jemu podobným. K tomu dochádza vtedy, keď počúvame Božie slovo a keď prijímame sviatosť, obzvlášť Eucharistiu. V nej sa stávame tým, čo prijímame: Kristovým telom. V tomto tele ľahostajnosť, ktorá – ako sa zdá – sa často zmocňuje našich srdc,

nemá miesto. Lebo kto je z Krista, patrí k jednému telu a v ňom nie sme ľahostajní jeden k druhému,“ odkazuje nám v posolstve Svätý Otec.

DEŇ PRE PÁNA

„Kde je tvoj brat?“ – znie druhý bod, ktorý sa týka farností a spoločenstiev. „Dokážu tieto cirkevné skutočnosti zakúšať to, že tvoria časť jediného tela? Tela, ktoré spoločne prijíma a zdieľa to, čo Boh chce darovať?“, kladie si v posolstve otázky pápež František.

Zároveň naznačuje dva spôsoby, ako možno prekročiť hranice viditeľnej Cirkvi: jedným je modlitba a druhým misijná činnosť, svedectvo v spoločnosti, ktorá nás obklopuje.

„Drahí bratia sestry, ako len túžim, aby sa miesta, kde sa prejavuje Cirkev, naše farnosti a osobitne spoločenstvá, stali ostrovmi milosrdenstva uprostred mora ľahostajnosti!“, píše v posolstve Svätý Otec.

Tretí bod je zameraný na veriaceho jednotlivca a má rovnaký názov ako aj celé posolstvo: *Posilnite si srdcia*.

Svätý Otec v ňom osobitne **13. a 14. marca** vyzýva celú Cirkev k iniciatíve *24 hodín pre Pána*, ktorá chce do centra novej evanjelizácie postaviť sviatosť zmierenia. Toto podujatie organizuje Pápežská rada na podporu novej evanjelizácie.

Veriacich ako jednotlivcov pozbýva pápež František v posolstve k modlitbe, ku konkrétnym skutkom lásky k blížnemu a napokon k vlastnému obráteniu: „K tomu, aby sme prekonali ľahostajnosť a naše predstieranie všemohúcnosti, chcel by som, aby všetci prežili tento čas pôstneho obdobia ako cestu formácie srdca, ako povedal aj Benedikt XVI. Mať milosrdné srdce neznamená mať slabé srdce. Ten, kto chce byť milosrdný, potrebuje srdce silné, pevné, uzavreté pred pokušeľom, no otvorené voči Bohu. Srdce, ktoré sa nechá preniknúť Duchom a nechá sa priviesť na cesty lásky, ktoré vedú k bratom a sestrám. Srdce chudobné, ktoré pozná svoju vlastnú chudobu a nasaďuje sa pre druhého.“

-zk-/RV

Predplatte si
VOX
na rok 2015

Začal sa beatifikačný proces Chiary Lubichovej, zakladateľky Hnutia fokoláre

Žena jednoty

Nielen pre členov Hnutia fokoláre sa stal utorok 27. januára 2015 významným dňom. V Katedrále Sv. Petra vo Frascati bol oficiálne otvorený proces blahorečenia Chiary Lubichovej, zakladateľky Hnutia fokoláre.



Chiara Lubichová počas druhej svetovej vojny založila Hnutie fokoláre – Máriino dielo, aby sa v duchu ekumenizmu začal prakticky uskutočňovať Ježišov závet *Aby všetci boli jedno* (Jn 17, 21).

Aby sa mohol začať proces blahorečenia Chiary Lubichovej, musel frascatský biskup Mons. Raffaello Martinelli predložiť vatikánskej Kongregácii pre kauzy svätých formálnu žiadosť o začatie procesu. To sa stalo 7. decembra 2013. V nasledujúcich mesiacoch bolo potrebné vykonať kroky na dosiahnutie požadovaných kanonických predpisov.

ZAČIATOK PROCESU

Samotný beatifikačný proces sa začal 27. januára 2015. Slávnosti predsedal frascatský biskup Mons. R. Martinelli. Na území jeho diecézy sa nachádza centrum Hnutia fokoláre, v ktorého blízkosti prežila Chiara podstatnú časť svojho života a kde 14. marca 2008 ako 88-ročná zomrela. Jej ostatky sú uložené v kaplnke tohto centra.

Na slávnosti sa zúčastnili kardináli Tarcisio Bertone, Mons. Ennio Antonelli, Mons. João Braz de Aviz a Miloslav Vlk, ako aj ďalší biskupi a vysokí cirkevní hodnostári. Nechýbali ani zástupcovia viacerých ekumenických hnutí, príbuzní a priatelia Chiary Lubichovej či zakladatelia a zástupcovia iných hnutí z Katolíckej cirkvi, ako aj z iných cirkví.

Priame internetové spojenie umožnilo sledovať celú slávnosť v piatich jazykoch. Zaznamenalo sa viac ako 18-tisíc spojení z celého sveta.

BOŽIA SLUŽOBNÍČKA

Obiad otvorenia „beatifikačného a kanonizačného procesu“, tzv. Prima Sessio, sa začal o 16.00 hodine modlitbou vešpier. Po nich boli prítomní oboznámení s Dekrétom o začatí procesu, ako aj s Výnosom Kongregácie pre kauzy svätých o *nulla osta* (že nie sú prekážky). Od tej chvíle sa môže Chiara Lubichová nazývať Božou služobníčkou.

Kardinál Tarcisio Bertone prečítal posolstvo Svätého Otca Františka, v ktorom pripomenul „žiarivý príklad života zakladateľky Hnutia fokoláre“ pre tých, ktorí „uchovávajú jej vzácne duchovné dedičstvo“. „Zvolávam hojné dary na tých, ktorí sa podieľajú na poslušácii a prajem si, aby Boží ľud mohol spoznať život a dielo tej, ktorá prijala Pánovo pozvanie a zapálila v Cirkvi nové svetlo na ceste k jednote,“ odkázal pápež v posolstve.

Mária Voceová, aktuálna predsedníčka Hnutia fokoláre, hovorila o „vdácnosti Cirkvi za to, že dovoľí zviditeľniť krásu Chiarinho života“. V mene fokolárinskeho ľudu uistila o „úsilí pokračovať v šírení toho nového svetla“, ktoré Svätý Otec spomenul, keď hovoril o Chiarinej osobe.

TRIBUNÁL

Nasledovalo uvedenie do úradu diecézneho tribunálu, menovaného biskupom, prísaha biskupa, členov tribunálu a postulátorov.

Biskup R. Martinelli uviedol, že cirkevný súd teraz prehodnotí život, cnosti a spisy Chiary Lubichovej. Vyzval, k podpore beatifikačného procesu nielen modlitbou, ale aj svedectvami.

„Úloha, čo nás čaká, nie je ľahká,“ povedal Mons. R. Martinelli, „ale je to služba, ktorú chceme pre Cirkev urobiť a ponúknuť svedectvo viery, nádeje a lásky skrze dielo a život jednej z jej dcér.“

Novovymenovaný tribunál sa hneď dohodol na ďalšom zasadnutí, ktoré bude už 12. februára 2015 a vypočujú sa na ňom svedectvá Marie Voceovej, aktuálnej prezidentky Hnutia fokoláre.

NORMÁLNOŠŤ

Svätosť svojej predchodkyne zhŕňa Mária Voceová do slova *normálnosť*: „Je možné byť svätými a viesť pritom normálny život. Mimoriadne plody tohto bežného života sú plody, ktoré prichádzajú od Boha, zo vzťahu Chiary s Bohom a z normálneho vzťahu Chiary s ľuďmi. Chiara nám dala príklad tohto, hoci sú tiež mimoriadne okamihy v jej živote, ona nám dala príklad svätosti v bežných, nielen výnimočných momentoch. Žijúc evanjelium a tým, že ostatných podnecovala žiť evanjelium, aj tých, ktorí ho nepoznali, ale boli priťahovaní slovom i príkladom Chiary.“

Ak bude Božia služobníčka Chiara Lubichová vyhlásená za blahoslavenú, stane sa tak už druhou beatifikovanou z hnutia, ktoré sama založila. Primát patrí bl. Chiare „Luce“ Badanovej, ktorá 7. októbra 1990, ani nie 19-ročná, zomrela na rakovinu kostí v chýre svätosti.

Božia služobníčka Chiara Lubichová, oroduj za slovenské rodiny!

Spracovala A. T.
(Snímka: focolare)

Hodnota rodiny je dôležitá a my všetci môžeme v referende spojiť sily na jej podporu

Je nevyhnutné?

Je referendum o rodine homofóbne? Sú to vyhodnené peniaze? Nebolo by lepšie použiť peniaze napríklad na podporu mladých rodín?

Zaoberám sa tými otázkami už niekoľko mesiacov. Usilujem sa lepšie zorientovať v tom, čo sa vlastne deje a prichádzam k záveru, že referendum o rodine by nebolo nevyhnutné, ak by rodinu neohrozovala nová zvláštna teória, ktorá hoci chce riešiť závažné spoločenské otázky, pri naša extrémne riešenia a hazarduje aj s budúcnosťou celej spoločnosti.

Áno, hovorím o rodovej teórii. Vízie a dôsledky tejto teórie sú v úplnom rozpore s kultúrnym nastavením euro-amerického prostredia. Aj preto sa proti nej v celej Európe postupne začína dvíhať vlna masívneho odporu.

ZLÉ RIEŠENIA

Viem, že je nevyhnutné podporovať rovnoprávnosť mužov a žien. Viem, že je nevyhnutné bojovať proti diskriminácii menšinových skupín. Viem, že je nevyhnutné vychovávať deti v oblasti sexuality. Som presvedčený, že biblické a kresťanské poslanstvo v týchto témach zohralo jednu z kľúčových úloh pri budovaní západnej kultúry, ktorá so samozrejmosťou chránila a chráni práva žien a menšín a má komplexný pedagogický systém.

Po doterajšom skúmaní tejto témy mi je však zrejme, že rodová teória nepri naša dobré riešenia! V skutočnosti totiž vôbec nerieši jadro problému rovnosti mužov a žien ani diskrimináciu homosexuálne orientovaných ľudí, ale celý problém iba prehĺbuje! Napriek tomu je masívne podporovaná Organizáciou spojených národov a Európskym parlamentom a postupne ovplyvňuje aj legislatívu v našej krajine.

Pozrime sa na niekoľko príkladov extrémnych dôsledkov rodovej teórie.

PARTNERSTVO A ADOPCIA

Uznanie práva na homosexuálne partnerstvo je priama cesta k adopcii detí týmito pármí.

Väčšina krajín, ktoré v Európe otvorili zákonnú možnosť homosexuálnych partnerstiev, musela do pár rokov legalizovať aj možnosť adopcie detí homosexuálnymi pármí. Ak totiž homosexuálne manželstvo je skutočným man-

želstvom, potom manželia majú právo aj na adopciu detí. Tak viac ráz rozhodol aj Európsky súd pre ľudské práva. Štáty, ktoré pri schvaľovaní homosexuálnych partnerstiev nemali v úmysle legalizovať adopciu detí neheterosexuálnymi pármí, boli následne legislatívnou cestou donútené adopcie schváliť.

Slovenská vláda podporuje tento trend plnou podporou tzv. Jogjakartských princípov, kde sa v 24. bode hovorí: „Štáty prijímajú všetky potrebné právne, administratívne a ďalšie opatrenia na zabezpečenie práva na založenie rodiny, a to aj v oblasti prístupu k osvojeniu alebo asistovanej reprodukcie, bez diskriminácie z dôvodu sexuálnej orientácie či rodovej identity...“

ŠÍRENIE PROPAGANDY

Trend šírenia homosexuality ako bežného životného štýlu však prehĺbuje napätie medzi hetero- a homosexuálne orientovanými ľuďmi v spoločnosti, pred čím majú často strach aj samotní neheterosexuálne orientovaní ľudia.

Je dobre pracovať na tom, aby žiadna menšina nebola diskriminovaná kvôli svojej sexuálnej orientácii. Rodová teória však vidí riešenie v tom, aby sa homosexualita stala bežným životným štýlom v spoločnosti. No sexuálne cítenie nie je možné nadiktovať, ani naučiť. Ako je pre homosexuálne cítiacich ľudí neprijateľná myšlienka na heterosexuálny vzťah, tak je pre heterosexuála neprijateľná myšlienka na homosexuálny vzťah. To však neznamená, že by sa tieto skupiny museli navzájom nenávidieť, nie je však ani prijateľné (a ani demokratické), aby to, čo je samozrejme a blízke pre menšinu, sa muselo stať samozrejým a blízkym aj pre zvyšok spoločnosti.

Napriek tomu sa na Slovensku napríklad od roku 2007 uskutočňuje *Filmový festival inakosti* pre LGBTI ľudí, ich rodiny, deti a priateľov. Festival je dotovaný aj Úradom vlády SR, Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a tiež Ministerstvom kultúry SR. V roku 2012 išlo o čiastku viac ako 82 000 €.



DISKRIMINÁCIA RODINY

Francúzski LGBTI aktivisti požiadali v decembri minulého roku ministerstvo spravodlivosti a ostatné spoločnosti používajúce logo tradičnej rodiny, aby ho prestali používať pretože „je homofóbne“. *Le Figaro* prinieslo aj vyjadrenie Inter-LGBT šéfky pre boj s diskrimináciou Sylvie Fondacciovej: „Tento model nereprezentuje dnešnú francúzsku rodinu.“

Viacere spoločnosti stiahli svoje logo zobrazujúce rodinu, aby sa uchránili pred problémami. Počas niektorých demonštrácií hnuta za rodinu boli niektorí ľudia zatknutí za nosenie trička a vlajky s týmto logom.

V tejto súvislosti sa v dôležitých dokumentoch a formulároch začínajú zamieňať položky *otec* a *matka* pojmami *rodič 1* a *rodič 2*. Stalo sa to napríklad vo Veľkej Británii, kde sa v pasoch od roku 2011 používajú tieto nové pojmy.

Od minulého roku sa niečo podobné udialo aj na Slovensku, keď ministerstvo školstva pripravilo nové vzory prihlášok na vysoké školy, kde sa objavili dve nové kolónky s titulom *rodič* a *rodič*. Komentár, ktorý sa následne objavil v denníku *Pravda* na vysvetlenie tohto kroku neznie veľmi presvedčivo, keď tvrdí, že táto nanajvýš zaujímavá úprava nemá nič spoločné s celoeurópskym trendom v tejto otázke.

SEXUÁLNA VÝCHOVA

Vraj je potrebné čím skôr na sexuálnej výchove v školách odovzdať deťom informácie o možnosti vybrať si vlastné pohlavie v období dospievania. Trvalé manželstvo muža a ženy je považované za zastaraný stereotyp.

Napríklad vo Francúzsku pripravilo ministerstvo školstva na túto tému publikáciu *Ocko nosí sukňu*, ktorú v rámci sexuálnej výchovy postupne prináša do základných a stredných škôl. Podobne sa postupuje aj v ďalších krajinách EÚ.

Na Slovensku úrad vlády podporil sumou viac ako 19 000 € vytvorenie inscenácie pre deti s názvom *Anička Ružička a Tonko Modrinka alebo ako sa z Aničky stala faganička a z Tonka babec*, ktorú realizovalo Bábkové divadlo na rázcestí. Deti sa tak majú učiť pozerať sa novými očami na svet muža a ženy. V podobnom duchu sa pripravujú aj metodiky sexuálnej výchovy do škôl.

V jednotlivých krajinách Európskej únie rodičia, ktorí nesúhlasia, aby ich deti navštevovali sexuálnu výchovu takéhoto typu, sa dostávajú do čoraz väčších problémov. Jestvuje zdokumentovaných stále viac prípadov, keď rodičia v USA, Nemecku či vo Veľkej Británii pre svoju „zanovitost“ skončili vo väzení podľa aktuálnej legislatívy.

Tieto tendencie majú za následok vytváranie chaosu v myšliach detí, ktoré postupne prichádzajú k tomu, že si nevedia vybrať svoje pohlavie alebo ho chcú viackrát meniť v priebehu svojho života. Tak dochádza k absurdným situáciám, keď sa napríklad stredoškolskí študenti rozhodnú, že sú ženského rodu a dožadujú sa sprchovania v sprchách spolužiačok.

Na základe takýchto požiadaviek po sérii súdnych procesov sa napokon v januári 2014 v Kalifornii schválil zákon o transgenderizme. Ten umožňuje každému výber pohlavia na základe aktuálneho čítania a priznáva takýmto ľuďom rôzne práva.

V tejto súvislosti je zaujímavé vyjadrenie uznávaného amerického psychiatra Keitha Ablowa: „*Myslím si, že osoba transgender nejestvuje.*“ Za tento výrok sa však dostal pod mimoriadny tlak zo strany zástancov tohto zákona. Stal sa dokonca terčom vyhrážok smrťou.

PODOFÍLIA

Začínajú sa objavovať vyhlásenie, že spolu s neheterosexuálne orientovanými ľuďmi je potrebné dať priestor na prezentáciu v spoločnosti aj pedofilne orientovaným ľuďom.

V roku 2013 sa po prvý raz zúčastni-



la na pride pochode sexuálnych menšín v Prahe aj Československá pedofilná komunita (ČEPEK), ktorej cieľom je otvoriť vo verejnosti serióznú debatu o pedofilii. „*Chceme, aby sa spoločnosť zbavila predsudkov, ktoré majú voči pedofilom. Myslíme si, že by to bolo prospešné nielen pedofilom, ale aj verejnosti celkovo,*“ dočítame sa na portáli www.nejenhomo.cz.

K diskusii okolo tejto otázky sa pozitívne vyjadrila aj riaditeľka Odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR pani Oľga Pietruchová.

NEKRITIZOVAŤ!

Napriek zrejmemu extrémizmu týchto riešení sa na šírenie rodovej teórie v ostatných rokoch v Európskej únii aj na Slovensku minuli milióny eur, ktoré by sa mohli použiť napríklad na podporu mladých rodín!

Rodovú teóriu však postupne prestávajú podporovať najvyspelejšie západné krajiny, aj keď predtým financovali jej výskum. Napríklad nórska vláda zastavila financovaniu Inštitútu rodovej rovnosti.

No naďalej sa na rodovej teórii usilujú zarobiť niektoré veľké finančné skupiny. Aj preto sa rodová teória šíri v uhladenej rétorike rovnosti príležitostí muža a ženy a ochrany ľudských práv menšín a často ani národní politici nemajú možnosť hneď objaviť jej riziká.

Preto jej šírenie je aj na Slovensku podporované návrhmi národných projektov, ako je napríklad *Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv* alebo „*Celoštátna stratégia rodovej*

rovnosti, pričom ich kritici sú povrchne označovaní za homofóbov.

REFERENDUM JE ŠANCA

Ak chceme ísť v našej spoločnosti týmto smerom, je to otázka spoločnej voľby. Myslím si však, že máme právo aj povinnosť o tejto voľbe otvorene hovoriť!

Ak toto smerovanie nechceme, referendum o ochrane rodiny je najlepšia cesta, ako vyjadriť svoj názor.

Nemyslím si, že výsledok referenda by vyriešil problémy ohľadom rodiny. Na ich riešenie je potrebné ďaleko viac úsilia a zjednotenia všetkých síl v spoločnosti. Žiť manželstvo muža a ženy a prijať na seba zodpovednosť vychovávať deti je náročná úloha. Ak v nej mladí ľudia zostávajú osamotení, ľahko v nich narastie skepsa k tomuto veľkému poslaniu. Toto znechutenie sa dá veľmi ľahko zneužiť ľahkovážnymi tvrdeniami, že sex je iba zábava a manželstvo je záležitosťou rozpoznania sexuálnej orientácie.

Referendum však môže pomôcť, verím, že už aj pomáha, lepšie sa zorientovať v celej problematike a dáva možnosť zastaviť smerovanie, ktoré môže viesť do slepej uličky. Okrem toho nám môže pomôcť spojiť sily v komplexnom zápase na podporu rodiny. V ňom sme všetci čosi zanedbali: kňazi, politici, ekonómovia a možno aj samotné rodiny.

V tomto úsilí však máme aj novú šancu ukázať, že hodnota rodiny je pre nás dôležitá a že môžeme spojiť sily na jej podporu.

ROMAN SEKO
(Snímky: archív)

REFERENDUM
O OCHRANE RODINY

Mama a ocko navždy
– to najlepšie pre deti.





Snímka: AzR

Neprehrať vyhraté

Všimli ste si? V poslednom čase mnohí len šomrú na referendum. Na referendum, ktoré prvý raz úspešne zorganizovali občania z vlastnej vôle. Ktoré chvália aj zahraničné médiá ako úspech slovenskej občianskej spoločnosti.

Práve o tomto referende sa paradoxne na slovenskom internete a v médiách píše len s nenávisťou. Blogeri a komentátori zúrivo odhovárajúci ľuď od účasti.

Rád by som povzbudil každého, kto stráca odvalu s referendom. Hlavu hore a vyhrňte si rukávy! Pravda je taká, že toto referendum nie je o argumentoch za alebo proti 3 otázkam. Novinka! Ľudia sú dávno ZA! Netreba ich už viac presviedčať. Treba ich len dostať k urnám!

ŠTATISTIKA

Pripomeňme si pár čísel.

Koľko ľudí vlastne súhlasí s referendom? Viac ako 80 000 občanov bolo ochotných osobne ísť do Košíc, a to na vlastné náklady, a verejne sa postaviť za rodinu a za život.

Petíciu za referendum podpísalo vyše 400 000 občanov v priebehu pár mesiacov!

Prieskum agentúry Focus zo septembra 2014 ukázal, že vyše 70% Slovákov referendum podporuje. Dokonca 45% ľudí na referendum určite chce prísť! Ďalších 25% sa chce na referende skôr zúčastniť ako nezúčastniť!

Referendum vraj nemá reálnu šancu? Kdeže, to je len zbožné pranie hŕs-

tky zúfalých liberálov! Stačí, aby dost ľudí prišlo k urnám.

TAKTIKA LIBERÁLOV

Liberáli bijú na poplach. Usilujú sa odradiť väčšinu ísť voliť. Vedia totiž, ako by to dopadlo pri dostatočnej účasti – úspešne. A toho sa práve boja. Sú ochotní urobiť čokoľvek, aby ľudí presvedčili, že s referendom vlastne nechcú mať nič spoločného.

Ako?

Tým, že budú na nich mediálne kričať, osočovať ich, zosmiešňovať a ostrakizovať. Tvrdia: ak ste za referendum, tak ste rasista, bigotný katolík, stredoveký spiatocník, hlupák, ktorí je proti ľudským právam, navyše ste netolerantný. Internet je toho plný a médiá tiež.

Liberáli chcú, aby bežný Slovák povedal: „Tak dost, toto veru nepotrebujem! Chodte do kelu s celým referendom a nechajte ma na pokoji.“

Taktika je to veru rafinovaná.

KTO TU ROBÍ KRIK?

Užitočná pomôcka: Pred rokom bola na internete spustená petícia na podporu Oľgy Pietruchovej. Hrozilo jej odvolanie z ministerstva práce za nenávisťné výroky proti kresťanom.

Aby bolo jasné. Ide o osobu, ktorá sa dá bez zveličovania nazvať slovenskou zakladateľkou homo a potratovej loby. Niektorí ju dokonca nazývajú Lady-potrat. Veru, táto inžinierka chémie spravila viac za presadenie progresívnej ľavicovej agendy na Slovensku ako ktokoľvek iný. Človek by čakal, že u mestských liberálov bude mať veľkú podporu. Čuduj sa svete, nie je to tak! Témy tejto paney a jej podobných ich veru nezaujímajú. Držia sa osvedčeného hesla „Nech si každý robí, čo chce, ale mňa s tým neotravujte“. Radikálne postoje homo-loby neodmietajú, ale ani nebudú za ne bojovať.

Kto teda bojuje?

Internetovú petíciu za podporu Oľgy Pietruchovej v úrade za rok podporilo zúfalých 720 ľudí! Množstvom to veru nie je zaujímavá skupina. Zaujímavá je však menami. Šlo prevažne o treťosektorových aktivistov platených štátom, alternatívnych blogerov, uletených

>>>



umelcov a relatívne značný počet ľudí pracujúcich v médiách.

Dobre, ale čo to má s referendom? Len toľko, že táto angažovaná skupina 720 ľudí je práve tá istá, ktorá vytvára na internete dojem, že referendum už skončilo. Že ak ste zaň, tak ste hlupák.

Neveríte? Presvedčte sa. Overte si so spomínaným zoznamom mená ľudí, ktorí píšú nenávisť proti referendu. Určite ich tam nájdete.

REFERENDUM O SLOBODE?

Internetoví aktivisti sa spoliehajú na kamarátov v médiách. Dúfajú, že tí svoje mediálne kanály pre referendum zablokujú, a keď, tak ich použijú akurát na šírenie „hlúpej nálady“ z internetu až do poslednej oravskej dedinky.

A médiá veru aj pomáhajú.

Šéfovia veľkých televíznych staníc sa rozhodli občianske referendum oficiálne bojkotovať. Povedali, že o ňom nebudú informovať, lebo súčasný zákon ich k tomu nenúti. RTVS je pritom štátna inštitúcia!

Namiesto toho, aby štátna televízia a rozhlas slúžili občanom a demokracii, stali sa nástrojom svojvôle dúhového aktivistu v obleku.

Fanatickú neobjektívitu a úsilie zmanipulovať každú zmienku o referende možno nájsť aj v *Pravde*, *SME*, *Novom Čase* či v *.týždni*. Aliancia za rodinu má preto vážny problém získať normálny mediálny priestor a dostať sa k ľuďom. Všetky hlavné médiá ich bojkotujú či prekrúcajú. Sú v rukách ľudí s arogantným svetonázorom, ktorý vôľu občanov považuje za vtip a demokraciu za spôsob manipulácie.

OHROZENÁ DEMOKRACIA

V skutočnosti môže väčšina tento už vyhratý boj s malou menšinou prehrať, iba ak naletí hŕstke mystifikátorov za klávesnicou, kamerou alebo tlačiarňou. Jedine, ak sa Slováč nechá opiť rožkom novej liberálnej mantry: Vraj iba hlupák pôjde voliť, lebo múdry Slováč si svoj názor nechá pre seba, doma.

Ak sa tak stane, tak bude nielen po referende, ale aj po slobode a demokracii. Odhalí sa, že pár mediálnych mágov dokáže zastaviť aj zmobilizovaný slovenský národ. Ak si totiž dokážu kúpiť verejnú mienku v takto silno emocionálnej a jasne rozhodnutej téme, tak to potom dokážu aj v každej inej téme.



Peter Sedlák: Kto si ešte hodí?

AKO USPIEŤ?

Odpoveď tkvie v štyroch jednoduchých bodoch:

1. Vypnite médiá aj internet a nevzrušujte sa nimi.

2. Dňa 7. februára sa zúčastnite na referende, krúžkujte podľa toho, v čo veríte.

3. Nebuďte leniví. Každému, koho poznáte, odkážte, aby určite išiel rozhodnúť.

4. Ak niekto s referendom nesúhlasí, tak sa s ním nehádajte o otázkach, ale ho pošlite vyjadriť svoj názor k urne.

A nezabudnite. Tí, ktorí sú proti ochrane rodiny a detí, sú hlučná menšina. Vyše 70 % občanov s vami súhlasí.

ROBERT MÁTÉFFY

Nádejný prieskum

Agentúra Focus uskutočnila v septembri 2014 prieskum na vzorke 1 043 respondentov. „Pýtali sme sa, ako by odpovedali na štyri referendové otázky (v tom čase ešte nebolo známe rozhodnutie ústavného súdu, pozn. red.) o ochrane rodiny nezávisle na tom, či by sa na takomto referende zúčastnili alebo nezúčastnili. Na otázku teda odpovedali všetci respondenti a jeho výsledky možno s prípustnou štatistickou chybou zovšeobecniť na celú populáciu Slovenska vo veku nad 18 rokov,“ informoval Martin Slosiarik z Focusu.

V prieskume agentúry Focus odpovedala viac než polovica respondentov na všetky štyri referendové otázky o ochrane rodiny kladne. Na otázku, či súhlasia s tým, aby sa manželstvom nemohlo nazývať žiadne iné spoložitie osôb okrem zväzku medzi jedným mužom a jednou ženou, odpovedalo áno 89,3 % opýtaných. Záporne odpovedalo 10,7 % respondentov.

S tým, aby párom alebo skupinám osôb rovnakého pohlavia nebolo umožnené osvojenie (adopcia) detí a ich následná výchova, súhlasilo 79,4 % opýtaných, odmietlo to 20,6 % respondentov.

Až 76,4 % opýtaných privítalo, aby okrem manželstva žiadnemu inému spoložitiu osôb neboli priznané osobitná ochrana, práva a povinnosti, ktoré sú priznané iba manželstvu a manželom. Zvyšní opýtaní odpovedali záporne.

Respondenti na štvrtú referendovú otázku, teda či súhlasia s tým, aby školy nemohli vyžadovať účasť detí na vyučovaní v oblasti sexuálneho správania či eutanázie, ak ich rodičia alebo deti samé nesúhlasia s obsahom vyučovania. Kladne odpovedalo 68,2 %, záporne 31,8 % opýtaných.

Prieskum riešil aj záujem o účasť na referende. Vyššiu pravdepodobnosť účasti (70 až 100 % pravdepodobnosť účasti) deklarovalo 45,5 % respondentov. Skôr váhavo (40 až 60 % pravdepodobnosť účasti) sa k svojej účasti postavilo 28,5 % respondentov. Zostávajúca štvrtina (26 %) oslovených sa vyjadrila negatívne (0 až 30 % pravdepodobnosť účasti), pokiaľ ide o ich účasť na takomto referende.

-red-

REFERENDUM
O OCHRANE RODINY

Mama a ocko navždy
– to najlepšie pre deti.



Pápež František odpovedal novinárom na otázky týkajúce sa rodiny, manželstva a detí

Ideologická kolonizácia



Snímka: net

Počas spiatocného letu z Manily do Ríma Svätý Otec František zorganizoval na palube lietadla tradičnú tlačovú konferenciu. Uverejňujeme časť, v ktorej pápež odpovedal na otázky týkajúce sa rodiny, manželstva a detí.

Svätý Otec, na stretnutí s rodinami v Manile ste hovorili o ideologickej kolonizácii. Mohli by ste trochu lepšie vysvetliť tento pojem?

Ideologická kolonizácia: poviem len o prípade, ktorý som sám videl. Pred dvadsiatimi rokmi, v roku 1995, jedna ministerka školstva žiadala o veľkú pôžičku na výstavbu škôl pre chudobných. Dali jej ju za podmienky, že v školách bude učebnica pre deti určitého stupňa. Bola to učebnica dobre didakticky pripravená, ktorou sa vyučovala gender teória. Táto žena potrebovala peniaze, no bola tam táto podmienka. Vynašla sa, súhlasila a zároveň dala urobiť ďalšiu učebnicu. Ponúkla knihy dve a takto to vyriešila...

Toto je ideologická kolonizácia: prichádzajú medzi ľud s nejakou ideou, ktorá nemá s ľudom nič spoločné. Áno, so skupinami ľudu, ale nie s ľudom. A kolonizujú ľud ideou, ktorá mení či chce zmeniť určitú mentalitu alebo určitú štruktúru.

Počas jesennej synody sa africkí biskupi sťažovali presne na toto: k istým pôžičkám sa dávajú isté podmienky. Ja hovorím len o tom prípade, ktorý som videl.

Prečo hovorím o ideologickej kolonizácii? Práve preto, lebo sa zmocňujú istej potreby určitého ľudu alebo príležitosti vstúpiť a získať vplyv, a to cez deti. No toto nie je nič nové. To isté robili diktatúry minulého storočia. Vstúpili so svojou doktrínou. Pomyslite na Balillu, pomyslite na Hitlerjugend. Kolonizovali ľud, robili to cieľene. No koľko utrpenia to prinieslo!

Národy nesmú strácať slobodu. Národ má svoju kultúru, má svoje dejiny, no keď prídu podmienky uložené kolonizátorskými mocnosťami, usilujú sa pozbaviť národy ich identity a nastoliť rovnakosť. Toto je globalizácia v zmysle guľovej plochy: všetky jej body sú rovnako vzdialené od stredu. Tá pravá globalizácia – a toto s obľubou hovorievam – nie je v zmysle gule. Je dôležité globalizovať, ale nie guľovo, ale v podobe mnohostenu, čiže tak, že každý národ, každá časť, si uchová svoju identitu bez toho, aby bola ideologicky kolonizovaná. Toto sú ideologické kolonizácie.

Zmienili ste sa aj o pápežovi Pavlovi VI., keď ste hovorili o osobitných prípadoch, ktoré sú dôležité pri pas-

torácii rodín. Mohli by ste nám dať niektoré príklady týchto osobitných prípadov a azda i povedať, či je potrebné otvoriť cesty, rozšíriť príchod pre tieto osobitné prípady?

Čo som chcel povedať, keď som spomenul Pavla VI.? Je pravda, že otvorenosť pre život je podmienkou sviatosti manželstva. Muž a žena si nemôžu túto sviatosť vzájomne vyslúžiť, ak nie sú v tejto veci zajedno, že sú otvorení voči životu. Až do takej miery, že ak sa dá dokázať, že dotýčný či dotýčná sa sobášili s úmyslom nebyť otvorenými pre život, toto manželstvo je neplatné a je to prípad nulity manželstva. Otvorenosť životu!

Pavol VI. skúmal spolu s komisiou, ako sa dá pomôcť s toľkými problémami, významnými problémami, ktoré sa týkajú lásky v rodine, s problémami, čo sú na dennom poriadku, mnohými, veľmi mnohými problémami.

Išlo však o niečo viac. Zamietavý postoj Pavla VI. nesúvisel len s problémami jednotlivých osôb, o ktorých neskôr povedal spovedníkom, aby boli milosrdní, chápaní voči situáciám a vysluhovali odpustenie milosrdne a s porozumením. On totiž sledoval, ako celosvetovo naberá kurz neomalthuziánstvo (podľa T. R. Malthusa pôrodnosť hamuje ekonomiku, pozn. red.).

A aké meno si urobilo toto neomalthuziánstvo? Je ním menej než jednotkový index pôrodnosti v Taliansku či v Španielsku. To je to neomalthuziánstvo, ktoré sa usilovalo dostať ľudstvo pod kontrolu zo strany mocností. Toto neznamená, že kresťan musí mať veľký počet detí.

Pred pár mesiacmi som napomenul jednu ženu v istej farnosti, ktorá čakala ôsme dieťa po siedmich cisárskych rezoch: „Chcete tých sedem zanechať ako siroty?“ Toto je pokúšanie Boha.

Hovorí sa o zodpovednom rodičovstve. Toto je cesta: zodpovedné rodičovstvo.

>>>



Ale čo som chcel povedať, je to, že Pavol VI. nebol nejaký spiatočník, ani uzavretý. Nie, bol prorok, ktorý nám týmto povedal: Chráňte sa neomalthuziánstva, ktoré prichádza. Toto som chcel povedať.

Hovorili ste o toľkých deťoch na Filipínach, o svojej radosti, že je tam toľko detí. No podľa prieskumov si väčšina Filipíncov myslí, že enormný nárast filipínskej populácie je jedným z najvýznamnejších dôvodov enormnej chudoby v krajine.

Na Filipínach jedna žena porodí v priemere viac než tri deti. Katolícky postoj ohľadne antikoncepcie sa zdá byť jednou z tých mála otázok, v ktorých veľký počet ľudí na Filipínach s Cirkvou nesúhlasí. Čo si o tom myslíte?

Nazdávam sa, že počet troch detí na rodinu, ktorý spomínate, je ten, o ktorom odborníci hovoria, že je dôležitý na udržanie populácie, nie? Tri na jeden pár. Keď toto poklesne, tak nastáva druhý extrém, ako sa to v súčasnosti deje v Taliansku, kde som počul, neviem, či je to pravda, že v roku 2024 nebude peňaží na dôchodcov.

Pokles populácie. Preto je kľúčovým slovom odpovede to, ktoré Cirkev vždy používa a aj ja: zodpovedné rodičov-



Snímka: CTV

stvo. Ako sa to uskutočňuje? Dialógom. Každá osoba, so svojím duchovným pastierom má hľadať, ako zodpovedné rodičovstvo uskutočňovať. Príklad ženy, ktorá čakala ôsme dieťa a sedem sa jej narodilo cisárskym rezom, to je však nezodpovednosť. *„Nie, ja dôverujem Bohu“*, *„Nuž pozri, Boh ti dáva prostriedky, buď zodpovedná“*.

Niektorí si myslia, odpusťte mi ten výraz, že na to, aby sme boli dobrými katolíckymi, musíme byť ako kráľiky?

Nie, zodpovedné rodičovstvo. Toto je jasné, preto sú v Cirkvi manželské skupiny, sú tu odborníci v tejto veci, sú tu duchovní pastieri, treba hľadať. A ja

poznám toľko rozličných dovolených ciest riešenia, ktoré v tomto pomohli. Ale dobre ste urobili, že ste mi o tom povedali.

Je zaujímavá aj ďalšia vec, ktorá nie je s týmto v súvisi. Pre chudobnejších ľudí dieťa je pokladom. Je pravda, aj tu treba byť rozvážnym. Ale pre nich je dieťa poklad. Boh im vie pomôcť. Je pravda, že azda niektorí nie sú v tomto rozvážni...

Zodpovedné rodičovstvo. Ale pozerajme sa aj na veľkodušnosť toho otca a mamy, ktorí vidia v každom dieťati poklad.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

Ľudia majú právo zobrať osud svojej krajiny z rúk úradníkov do vlastných rúk. V referende ste dostali právo povedať svoj názor na to, či

1. Súhlasíte s tým, aby sa manželstvom nemohlo nazývať žiadne iné spoložitie osôb okrem zväzku medzi jedným mužom a jednou ženou?
2. Súhlasíte s tým, aby párom alebo skupinám osôb rovnakého pohlavia nebolo umožnené osvojenie (adopcia) detí a ich následná výchova?
3. Súhlasíte s tým, aby školy nemohli vyžadovať účasť detí na vyučovaní v oblasti sexuálneho správania či eutanázie, ak ich rodičia alebo deti samé nesúhlasia s obsahom vyučovania?



**PREČO JE
REFERENDUM
DÔLEŽITÉ?**

Referendum je o deťoch, nie je nenávisť. Je nenávisťou povedať, že manželstvo je muž + žena? Je nenávisťou želať si, aby rodičia neboli zatváraní preto, že nesúhlasia s ideologickými nezmyslami pre svoje dieťa? **To je láska k deťom a ich uprednostnenie pred požiadavkami dospelých, nie nenávisť.** Referendum nikomu práva neberie, to priznal aj Ústavný súd, a chráni naše deti pred ohrozeniami viditeľnými v zahraničí a už aj na Slovensku.

Ďalšie problémy rodín budeme riešiť inak, lebo Ústava nám ich zakazuje riešiť v referende.



**KAMPAŇ O DÔLEŽITOSTI REFERENDA
PODPORTE PRÍSPEVKOM NA ÚČET
505 272 5743 / 0900**

**ALIANCIA
ZARODINU**



WWW.ALIANCIAZARODINU.SK

7. FEBRUÁR 2015
**REFERENDUM O OCHRANE
DETÍ A RODINY**



**DETI V TOM MAJÚ JASNO
PRÍDTE CHRÁNIŤ RODINU
HLASUJEM 3 X ÁNO**

Arcibiskup Ch. Chaput dáva na pravú mieru najčastejšie významovo zneužívané termíny

Chaos významov

Súčasný politický a morálny chaos súvisí s rozkladom jazykom. K určitej náprave môže dôjsť iba tak, že začneme venovať pozornosť slovám ako takým. Philadelphský arcibiskup CHARLES CHAPUT v knihe *Čo je cisárovo, cisárovi sa zameral na sémantiku v súčasnosti najzneužívanějších slov*.



Kresba: wikimedia

George Orwell sa v esejí *Politika a anglický jazyk* (1946) usiloval varovať svet, že zneužívanie jazyka zohralo významnú úlohu v predvojnovom politickom kolapse. Vedel, že sila slov je v ich význame.

Neúprimná verejná diskusia spojená so zneužívaním slov vedie k prijímaniu zlých zákonov a z hľadiska politiky je nebezpečná.

MÄTEŽ SLOV

Podkopávanie významu slov je ako vírus, ktorí sa šíri na ďalšie slová a myšlienky. Podporuje zvyk prispôsobovať si fakty a ich význam vopred určenému cieľu. Kedysi dávno sa to nazývalo klamstvo. Dnes sa to nazýva politické „podfarbenie“.

Akokoľvek to nazveme, výsledkom je oslabenie demokracie a cynizmus voľníka.

Politický zápas má sklon zvrhnúť sa na „ideologické gestá“. Seriózny trh ideí – miesto, kde sa konfrontujú opačné názory a kde najlepší navrhovaný krok víťazí – jednoducho nedokáže prežiť v prostredí všeobecného hryzoviska.

V našej dnešnej elektronickej kultúre sa na nás valí obrovské množstvo nepodstatných informácií, čo nám v podstate znemožňuje rozlišovať a zoradovať si jednotlivé informácie podľa dôležitosti. Médiá vďaka „efektu ponoru“ zahmlievajú veľké množstvo dôležitých informácií, ktoré tak nie sú schopné komunikovať. Imperatív stručnosti potom vedie k umelej jednoduchoosti a fakty, ktoré nepasujú do šablón ale do imidžu daného média, sú často ignorované.

A tak napriek obrovskej vlne určitého druhu informácií v skutočnosti žijeme v dobe, ktorú americký ekológ, spiso-

vateľ a novinár Bill McKibben nazval *ne-osvietenstvom*, čiže v dobe nedostatku podstatných informácií.

Ak máme radi svoju krajinu, musíme sa vzchopiť a trvať na skutočných významoch slov vo verejnom diskurze. *Pravda, pluralita, konsenzus, možnosť voľby, spoločné dobro, demokracia, tolerancia, svedomie, láska, rovnaké práva* – všetky tieto slová sa v súčasnosti bežne zneužívajú v politických debatách a slúžia sebeckým a deštruktívnym cieľom.

PLURALITA

Pluralita je demografický fakt. Nič viac. Nie je to filozofia ani ideológia, ani sekulárny kult. Pluralita neznamená, že všetky myšlienky a náboženské predstavy sú rovnako platné. Znamená to iba toľko, že v tejto krajine žijú rôznorodí ľudia a že sa musíme navzájom rešpektovať. To je pochopiteľné z morálneho aj pragmatického hľadiska.

Pluralizmus od nás nežiada, aby sme menili naše presvedčenie o spravodlivosti a spoločnom dobre vo verejnom priestore. Katolíci, ktorí svoju nečinnosť vo verejnom priestore ospravedlňujú pluralizmom, trpia tým, čo cirkevní otcovia zvykli nazývať *dypsychia*. Stav, v ktorom konanie človeka riadia dva vzájomne si odporujúce duchovné princípy. Takýto človek sa môže vyjadrovať ako učeník, ale schopnosť konať paralyzuje aj jeho vlastné vyjadrenia.

TOLERANCIA

Tolerancia je pracovný princíp, ktorý nám umožňuje spolunažívať v mieri s ostatnými ľuďmi, z ktorých každý má svoje vlastné presvedčenie. Väčšinou je to dobrá vec. Ale nie je to cieľ sám osebe. Tolerovanie alebo ospravedlňova-

nie hrubého zla v spoločnosti je samo osebe hrubým zlom. Pôvod tohto slova osvetlí celú vec azda najlepšie.

Tolerancia pochádza z latinského slovesa *tolerare*, *nieť alebo udržať*, pričom *tollere*, znamená *dvíhať*. Znamená to strpieť ľudí spolu s ich presvedčením tak, ako keď nesieme nejakú ťarchu alebo trpíme bolesťou hlavy.

V podstate je to negatívna myšlienka a nejde o kresťanskú cnosť. Katolíci majú povinnosť nie *tolerovať* druhých, ale milovať ich, čo je omnoho náročnejšia úloha. Spravodlivosť, dobročinná láska, milosrdenstvo, odvaha, múdrosť – to sú kresťanské cnosti, a nie tolerancia.

Rozvážnosť je takisto kľúčovou kresťanskou cnosťou, „ozajstné kormidlo rozumu“, ale nie vtedy, ak ňou prikrývame vlastnú zbabelosť. Právě kresťanské cnosti vyvierajú z pochopenia pravdy, nemennej a zakorenenej v Bohu, ktorý existuje, a zaväzuje nás, či sa nám to páči alebo nie. Pragmatickému sociálnemu prímeriu, ktorý sa zvykne nazývať toleranciou, tento základ chýba.

>>>

DEŤOM 3xÁNO
7.februára



KONSENZUS

Podobne aj dosahovanie *konsenzu* pri tvorbe zákonov a politik je spravidla zmysluplný cieľ. No či je tento konsenzus dobrý alebo zlý, to už závisí od obsahu konkrétneho zákona alebo politiky.

Konsenzus jednoducho znamená *dohodu medzi ľuďmi*. Nikdy nie je zdrojom pravdy. Nehovorí o tom, či je zákon dobrý alebo zlý. Konsenzus býva často zlý. V priebehu dejín sa viedlo mnoho nespravodlivých vojen a popularitu získalo množstvo zlých politikov.

Táto úvaha nás privádza k ďalšiemu spotvorenému slovu – *demokracia*.

DEMOKRACIA

Slovo *demokracia* je gréckeho pôvodu a skladá sa z dvoch slov – *demos* (ľud) a *kratos* (moc).

Nielen Švajčiarsko, ale aj Severná Kórea sa vyhlasuje za demokraciu. Jej oficiálny názov je Ľudovodemokratická republika Kórea. V Spojených štátoch *demokracia* znamená „vládu väčšiny realizovanú občanmi prostredníctvom reprezentatívne konštitučnej vlády“.

Skutočná demokracia *nevyžaduje* od občanov, aby odložili svoje presvedčenie alebo vierovyznanie pred vstupom do verejného priestoru. V skutočnosti vyžaduje *pravý opak*.



Snímka: Kutev

Ľudia sú nedokonali. Väčšina voličov môže byť neinformovaná alebo zaujatá alebo sa jednoducho mylí. Demokracia existencie závisí od charakterných ľudí, ktorí bojujú za svoje presvedčenie. Legálne, eticky, nenásilne, ale s vervou a bez toho, aby sa museli niekomu ospravedlňovať. Čokoľvek iné škodí zdraviu krajiny.

VOĽBA A KOMUNITA

Medzi ďalšie často zneužívané frázy patrí spojenie *možnosť voľby*. Toto slovné spojenie naberá formu idolatrie najmä vtedy, keď sú všetky alternatívy

nezmyselné alebo zlé. Naše základné práva nevisia vo vzduchu. Prichádzajú k nám ako dar, boli nám dané Stvoriteľom a my máme povinnosť sa nimi riadiť.

Komunita je viac než suma jednotlivcov s rovnakými chuťkami alebo námietskami. Skutočná komunita si vyžaduje vzájomný rešpekt, spoločnú minulosť aj budúcnosť a podriadenie sa potrebám druhých na základe spoločného presvedčenia a princípov. Nejde o elegantný názov pre záujmovú skupinu.

Rovnako tak *spoločné dobro* nie je sumou toho, čo väčšina ľudí chce tu a teraz. Spoločné dobro je základom a najlepším prameňom spravodlivosti a šťastia pre komunitu a jej členov *vo svetle pravdy*. Podľa dokumentov Druhého vatikánskeho koncilu zahŕňa všetky podmienky spoločenského života, ktoré umožňujú jednotlivcom, rodinám a organizáciám dosiahnuť skutočné naplnenie. „Skutočné naplnenie“ predpokladá externé, fundamentálne pravdy o ľudskej prirodzenosti a zmysle, ktoré boli vopred dané. Sú to pravdy, ktoré si nemôže niekto len tak vymyslieť.

Z knihy Charles J. Chaput: Čo je cisárovo, cisárovi, Nadácia A. Tunegu, Bratislava, 2014

ZÁLEŽÍ NÁM NA NAŠICH DEŤOCH? PREČO TREBA POVEDAŤ 3X ÁNO?

ÁNO OTÁZKE Č. 1 LEBO:

manželstvo bolo vždy medzi mužom a ženou a nikto to nikdy nespochybňoval

muž a žena sa biologicky a psychologicky dopĺňajú

len muž a žena sú schopní splodiť dieťa a vytvoriť rodinu, v ktorej bude dieťa najlepšie prosperovať

manželstvo dáva deťom vzor lásky mamy a otca a istotu, že chcú zostať spolu

štát manželstvo zvyhodňuje pre stabilitu, ktorú deťom ponúka. Deti sú pre spoločnosť dôležitým účelom manželstva a ten pri rovnakopohlavných pároch nie je naplnený

ak bude manželstvom aj napr. vzťah 2 mužov len kvôli ich citovej blízkosti, potom sa tým budú diskriminovať 3 priatelia či babička s vnučkou

manželstvu štát dal výhody, lebo všetci potrebujeme novú generáciu, ktorá sa o nás postará, keď my nebudeme vládť

ÁNO OTÁZKE Č. 2 LEBO:

na deťoch sa pokusy nerobia, ani krátkodobé, nielo celoživotné

dva muži nenahradia mamu, ani 2 či 3 ženy nenahradia otca, v deťoch to vyvolá zmätok

nikto z nás si nemyslí, že jeho mama či otec boli zbytoční

otec je od mamy odlišný a deťom odovzdávajú odlišné pohľady na svet a lásku. Rovnakopohlavný pár nemôže dať dieťaťu to, čo pár muž a žena

dieťa nie je dlh, aby si ho mohol niekto vymáhať! Neexistuje právo na dieťa a adopciu pre kohokoľvek. Existuje len právo dieťaťa na otca a mamu

len manželstvo muža a ženy je schopné vytvoriť najlepší priestor pre výchovu detí (materská i otcovská láska a vzťahy, vzor mužskosti a ženskosti a pod.)

deti sa nemajú klamať. Dieťa na biológii zistí, že nemá 2 otcov, ale musí mať mamu a otca

ÁNO OTÁZKE Č. 3 LEBO:

ak si rodičia neprajú, aby sa napr. ich dcéra učila navliekať kondóm na umelohmotný penis či sexuálny tréning pre svoje deti, nesmú byť za to potrestaní

referendum nezakazuje sexuálnu výchovu, ak ju rodičia chcú od školy a nie je proti vyučovaniu biológie

deti nepatria štátu, ale k rodičom

je prirodzené a zakotvené aj v slovenských zákonoch, že za výchovu detí sú v prvom rade zodpovední rodičia. Platí to o to viac v oblasti hodnôt a intimity

škola má pomáhať rodičom, nemá však vnucovať deťom niečo, čo si deti alebo rodičia neželajú a čo považujú v oblasti sexuality, intimity a eutanázie za škodlivé

v zahraničí sú prípady, keď boli rodičia za ochranu detí pred nevhodnou sexuálnou výchovou uväznení alebo im bol zakázaný prístup do všetkých škôl v meste akoby boli devianti

3 X ÁNO PRE DETI A RODINU

Aj ty vysvetľuj referendum!
Každý z nás je dôležitý.

Už teraz je úspešné

Rodinu považuje za tak dôležitú, že nielen svoje profesijné, ale aj voľnočasové aktivity zasvätil jej podpore a ochrane. Je jeden z hovorcov Aliancie za rodinu, ako aj jeden z hlavných organizátorov referenda o ochrane rodiny. **ANTON CHROMÍK.**

V septembri 2014 uskutočnila agentúra Focus prieskum, z ktorého vyplýva, že 89,3 percenta Slovákov súhlasí s tým, aby sa manželstvom mohol nazývať len zväzok jedného muža a jednej ženy a takmer 80 percent obyvateľov krajiny podporilo návrh, aby párom alebo skupine osôb rovnakého pohlavia nebola umožnená adopcia a následná výchova detí. Aj napriek tomu sú tu obavy z nízkej účasti na plebiscite. Kde vidíte príčiny týchto obáv?

Predovšetkým – my obavy nemáme. Referendum je už teraz úspešné. V spoločnosti sa rozpútala diskusia, a to je podstatné. Ľudia majú v daných otázkach jasnejšie; chápu dôležitosť témy ochrany rodiny.

Ako ste spomenuli, výsledky agentúry Focus sú priaznivé. Preto veríme, že Slováci sa postaví za referendum, a aj takýmto spôsobom dajú najavo, že im na rodine a našej krajine skutočne záleží. Účasťou na referende môže každý vyjadriť, že nechce, aby zaňho rozhodovali iní.

Viac ráz ste upozorňovali, že referendum nie je proti ľudským slobodám a hodnotám, ale naopak – je za ne. Napokon, Ústavný súd SR potvrdil, že tri referendové otázky sú v súlade s ústavou. Aj napriek tomu sa čoraz silnejšie ozývajú hlasy, že otázky sú nedemokratické. Neobávate sa, že vďaka tomu vznikne v mysliach ľudí istá pochybnosť, ak nie chaos, čo ich môže odradiť buď od účasti či od hlasovania za?

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je najkompetentnejšou inštitúciou, ktorá sa môže vyjadriť v otázke demokratickosti jednotlivých bodov referenda. Keďže rozhodol v prospech troch referendových otázok, neexistuje nijaká inštitúcia, ktorá by mohla toto rozhodnutie spochybniť. Preto ak niekto spochybňuje, či sú

otázky demokratické, spochybňuje tým samotný Ústavný súd Slovenskej republiky.

Vari najčastejšia námietka proti referendu je, či je vôbec potrebné, keď novelou ústavy sa zadefinovalo manželstvo.

Novela Ústavy SR nevyriešila adopcie ani prioritu rodičovskej výchovy. V čase pred prijatím novely ústavy už 200 000 ľudí podpísalo petíciu, ktorou vyvolali požiadavku na politikov o novelizáciu ústavy definujúcu manželstvo ako zväzok muža a ženy. Teraz sa bude môcť každý v referende postaviť za toto rozhodnutie parlamentu, čím samotné rozhodnutie získa na sile.

Dve z troch referendových otázok sa týkajú detí. Pán prezident Kiska verejne vyhlásil, že na prvé dve otázky bude odpovedať kladne, no proti tretej otázke, ktorá by mala školám zamedziť vyžadovať účasť detí na vyučovaní v oblasti sexuálneho správania či eutanázie, ak s obsahom vyučovania nesúhlasia rodičia, bude hlasovať proti. V čom tkvie nebezpečenstvo takéhoto postoja?

Myslíme si, že pán prezident si pravdepodobne neuvedomil význam tretej otázky. Nechceme veriť, že by bol proti rozšíreniu práv rodičov voči škole, ktorá má významný vplyv na ich deti. Rodičia majú právo vybrať si, či ich dieťa absolvuje ideologickú sexuálnu výchovu, alebo či je obsah daného predmetu v rozpore s hodnotami, ktoré odovzdávajú svojim deťom.

Chceli sme sa s pánom prezidentom stretnúť a vysvetliť mu obsah tretej referendovej otázky, ktorá bola schválená ústavným súdom. Pán prezident sa však vyjadril zamietavo. Podľa vyjadrení z jeho kancelárie sa až do referenda nechce stretnúť s jednotlivými skupinami aktivistov angažujúcich sa za alebo proti referendu.



Slovenské zákonodarstvo dáva možnosť poslancom národnej rady nepremietnuť výsledky úspešného referenda do legislatívy. Neobávate sa toho?

Neverím, že niekto bude ignorovať vôľu ľudí, ktorých zastupujú. Okrem toho my nechceme, aby parlament menil súčasný zákon.

Odporcovia referenda, ako aj „neveriaci tomáši“ v jeho úspešnosť už teraz vyhlasujú, že sú to vyhodené peniaze, ktoré by sa dali použiť inak a lepšie.

Referendum je legálny nástroj demokratickej spoločnosti. Názor, že referendum sú len vyhodené peniaze, spochybňuje samotnú demokraciu, na ktorú je naša spoločnosť založená. Ak sa 420 000 ľudí rozhodne pre referendum, ich hlas by mal byť vypočítaný.

Referendum stojí štát 6 miliónov eur, čo je v prepočte 1,43 € na jedného voliča. Myslíme si, že osobný názor občana na manželstvo a rodinu má oveľa vyššiu cenu. A rodina oveľa viac získa na podpore, ak všetci povieme politikom, že ju majú podporovať aj finančne viac ako nejaké rodové scitlivovanie, či rodové ideológie.

Referendum nemuselo byť, ak by boli politici rešpektovali náš pozmeňujúci návrh novely ústavy v parlamente, ktorý mohol vyriešiť aj adopcie, výchovu a výnimočné práva manželstva.

Za rozhovor d'akuje PAVOL PRIKRYL (Snímka: AzR)

**REFERENDUM
O OCHRANE RODINY**

**Mama a ocko navždy
– to najlepšie pre deti.**





Nadácia
Antona
Tunegu

Obohaťte svoju knižnicu o knihu **Čo je cisárovo, cisárovi**



9€

„Dajte cisárovi čo je cisárovo“. To je prvá časť odpovede Pána Ježiša na základnú otázku tých, čo nehľadali pravdivú odpoveď, ale chceli zámienku na obžalobu Majstra. Pokračovanie je nemenej dôležité: „**dajte Bohu, čo je Božie.**“ Lebo nie je správne, ak si cisár nárokuje na niečo, čo je výsostne Božie.

Cena poštovného je 2,10 €

Objednajte si online: www.tunega.sk/objednavka

Slovanskú spiritualitu charakterizujú tri základné črty: srdce, slovo a skúsenosť



Slovanská spiritualita

Človeka, ktorý žije v medzinárodnom prostredí môže prekvapiť skutočnosť, ako si jednotliví ľudia chránia svoju náboženskú, kultúrnu ale i národnú identitu. Aj keď pracujú v medzinárodnom prostredí, vyhľadávajú možnosť stretnúť sa s rodákmi. Nechcú stratiť vedomie príslušnosti k svojmu národu, pretože akosi cítia, že touto stratou by prišli i o kus seba samých, zriekli by sa vlastných koreňov.

Slovanské korene sú úzko spojené s misiou sv. Cyrila a Metoda a súvisia s identitou každého jedného z nás. Možno hovoriť o slovanskej spiritualite.

Všimnime si tri črty slovanskej spirituality, charakterizované slovami začínajúcimi rovnakým písmenom: *srdce, slovo, skúsenosť*.

SRDCE

Ako študent konzervatória som sa niekoľkokrát zúčastnil medzinárodných súťaží v rôznych krajinách. Prekvapilo ma, že naše výkony boli často vysoko hodnotené. Nebolo to len ovocie nášho dobrého hudobného školstva, ale podľa vyjadrenia odbornej komisie, Slovania vedia vložiť do hry i srdce, cit, čo nie je samozrejmosťou pre hudobníkov z iných krajín.

Niečo podobné môžeme sledovať aj v duchovnej oblasti. U slovanských autorov sa stretávame s výrazom *srdce*. Niektorí z týchto autorov používajú srdce ako symbol, ktorý sa líši od racionalistického Západu a zachytáva predovšetkým osobný, až citový vzťah človeka k Bohu. Podľa nich je skutočné spojenie s Bohom možné len v „*hlbke srdca*“. Blaise Pascal bol presvedčený, že iba tam ho môžeme pocítiť. Viera je potom bezprostredná dispozícia srdca.

Výraz *srdce* sa v Biblii objavuje viac ako tisíc ráz. Srdce myslí, uvažuje, vytvára plány, rozhoduje sa, vedie k jednaniu, preberá zodpovednosť. Srdce je sídlom mravného a náboženského života. Srdce pociťuje bázeň pred Bohom. Aj napriek tomu, že srdce je ukryté, správanie človeka prezrádza niečo o jeho srdci. Poznávame človeka podľa výrazu jeho tváre, podľa jeho jednania.

Zrenica oka je styčným bodom medzi dvoma svetmi – viditeľným a neviditeľným. Podľa duchovných autorov jestvuje podobný tajomný bod, ktorým Boh vstupuje do ľudského života so všetkým svojím bohatstvom. A týmto bodom je srdce človeka. Tu sa stretáva Boh s človekom, a preto je toto miesto ukazovateľom kvality nášho kresťanského života. Majster Eckhart hovorí: „*Nesnívaj o tom, že nadobudneš svätosť na základe nejakej činnosti. Skutky nás totiž neposväcujú. My musíme posväcovať skutky prostredníctvom čistoty nášho srdca.*“

Všetko, čo sa deje v nás alebo v našom okolí, zanecháva stopy v našom srdci. Srdce dáva nasmerovanie pestrým citom, ktoré sa v ňom rodia a dáva orientáciu budúcim rozhodnutiam. Srdce je stále v pohybe, ale i napriek tomu je pôvodcom určitej stálosti. Naš

život orientuje konkrétnym smerom a vytvára v človeku pevne určenú vnútornú štruktúru. Ak sa v ňom zakorení dobro, srdce sa stane už v tomto živote zárukou našej budúcej spásy. Preto od samotného začiatku duchovného života je v slovanskej spiritualite nesmierne dôležitá formácia srdca.

A tak v tejto spiritualite dominuje presvedčenie, že nestačí konať dobré skutky len navonok, ale predovšetkým strážiť naše myšlienky, aby boli dobré, pestovať dobré city. Máme sa naučiť umeniu riadiť hnutia nášho srdca.

Toto umenie má najprv svoju negatívnu časť. Odstraňovať každú zlú myšlienku. Ide o bdelú pozornosť pri bráne nášho srdca.

Umenie riadiť hnutia nášho srdca má však aj svoju pozitívnu časť, ktorou sú čnosti. I ony sa v ňom môžu natrvalo usadiť. A práve toto zdôrazňuje slovanská spiritualita, keď používa výraz *srdce*.

SLOVO

U Slovanov dominovala veľká úcta k slovu a to najmä k Božiemu slovu. Aj podobnosť výrazov *slovo* a *Slovan* to naznačuje.

Jeden z duchovných autorov východu hovorí, že ak počuješ múdre slová a nemáš pri sebe kúsok papiera, neváhaj si ich zapísať na vlastnú kožu, aby si ich nezabudol. A Origenes je presvedčený o tom, že pod skromným znakom jednotlivých písmen sa nachádza veľkosť Božieho slova.

Túto vážnosť a hodnotu Božieho slova vyjadruje aj východná liturgia, pri ktorej má Biblia svoje miesto na oltári. Liturgia má dve časti: liturgiu slova a liturgiu obety. V prvej časti Boh prichádza pod znakom slova. V druhej prichádza pod spôsobmi chleba a vína. Je možno trochu zvláštne, ako sa niektorí kňazi obávajú toho, aby ani mikročiasť z premenenej hostie nepadla na zem, avšak pri svojom príhovore majú k Božiemu slovu minimálnu úctu. Božie slovo je zneuctené ich nepripravenosťou a frázovitosťou. Bez úcty padá na zem. A to je niečo, čo slovanská spiritualita odmieta.

» »

Predplaťte si

VOX

na rok 2015

U Slovanov sa úcta k Božiemu slovu prejavovala aj častým opakovaním, meditovaním jednotlivých úsekov Svätého písma. Pre jednoduchých ľudí bolo v minulosti stretnutie s Božím slovom sviatočnou udalosťou. Slová, čo zachytili počas nedeľnej liturgie, si opakovali a pripomínali pri bežných činnostiach.

Istý profesor spomínal, ako si jeho matka celý týždeň pripomínala slová vypočuté na nedeľnej svätej omši. Aplikovala ich na rôzne udalosti dňa. Keď napríklad bola plná starostí a zhonu, zrazu sa zastavila a s povzdychom povedala: „*Marta Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, ale je potrebné iba jedno.*“

Aj v kláštoroch bola tendencia naučiť rehoľníkov jednotlivé úseky Svätého písma naspamäť. Išlo o techniku opakovania jednotlivých veršov tak, aby natrvalo zostali v pamäti. Premeditované Božie slovo už nebolo len v pamäti, ale dostalo sa aj do srdca človeka, a tak nadobudlo svoju silu a váhu. Pomaly začalo meniť celého človeka.

SKÚSEŇ

Semitským národom, na rozdiel od Grékov, bolo cudzie abstraktné poznanie. V Biblii *poznať* znamená *mať skúsenosť*. U Slovanov je to podobné. Poznať dobro a zlo znamená mať skúsenosť s dobrom a zlom. Poznať vojnu



znamená mať skúsenosť s ňou. Podobne je to aj s človekom. Poznať človeka znamená mať s ním skúsenosť.

Evagrio Pontico je presvedčený o tom, že aj teológ musí mať predovšetkým skúsenosť a až na druhom mieste vedomosť. Hovorí: „*Ak sa modlíš, si teológ a ak sa nemodlíš, nie si teológ.*“

Pre duchovných autorov najvyšším (mystickým) stupňom poznania je kontemplovanie Najsvätejšej Trojice. Toto nie je teológia, ktorú sa možno naučiť v školách, ale ide o skúsenosť modlitby.

Ikona Najsvätejšej Trojice od Andreja Rubleva symbolicky vyjadruje

duchovnú skúsenosť, ktorú možno zažiť počas liturgie. Na ikone Boh Otec je pohľadom spojený so Synom, ktorý zasa hľadá na tretiu božskú osobu – Duha Svätého. Tá upiera svoj pohľad na obetný stôl, na ktorom je kalich. Takto symbolickým spôsobom Andrej Rublev vyjadruje jednotu, ktorá sa uskutočňuje práve prostredníctvom eucharistickej obety, ktorou je každý účastník akoby vtiahnutý do života Najsvätejšej Trojice. Ide o duchovnú skúsenosť, ktorú možno zažiť počas liturgie.

PETER DUFKA, SJ/RV
(Snímky: archív, net)

PriestorNet

PRAVÝ
POHLAD
NA SVET

priestornet.com



Kulturológ Jacques Rigaud: Krása sa nedá oddeliť od pravdy, obe vedú k Posvätnu

Krásou k posvätnu



Snímka: archív

Jacques Rigaud (1932–2012) vydal niekoľko kníh o francúzskej kultúrnej politike. Okrem iného bol šéfom kabinetu francúzskeho ministra kultúry, podieľal sa na zrode projektu Musée d'Orsay, organizoval prvý knižný veľtrh v Paríži. V roku 2001 uverejnil v časopise *Sources vives* esej *Krásou k posvätnu*.

Zmysel posvätna spočíva zrejme v tom, čo je v ľudskej prirodzenosti najhlbšie a najtrvalejšie. Je to tušenie iného sveta, alebo podvedomá túžba odvracať hrôzy?

Som si istý, že človek od najranejších čias vyjadroval potrebu absolútna hrobkami, chrámami a zobrazeniami, ako to vidíme v Egypte, nehovoriac o skalných maľbách vo Francúzsku či v Španielsku. Náš moderný pohľad na tieto prastaré svedectvá si najskôr všimne ich krásu, ktorá nás zaujme viac než ich zmysel. Ten nám často uniká.

Aj napriek tomu chápeme, že to, čo vnímame ako umelecké diela, bolo mienené a realizované s úplne iným zámerom: odvrátiť osud, uzmierniť rozhnevaných bohov a svedčiť o tom, čo nastane po neúprosnej smrti. A tiež pozorujeme, že tí, ktorí takéto stavby vytvárali, robili to z úplne iných dôvodov: vkladali do toho to najlepšie zo seba, ako by chceli sami seba nejako prekročiť. Nesení týmto tvorivým elánom sa potom púšťali do stavby hradieb, palácov, mostov a sídlisk. Pritom sa stále väčšmi presadzoval estetický záujem. Nemôžeme zabúdať, že toto úsilie o krásu má korene v posvätnu, a to už od pradávna.

SPOLOČNÉ DEDIČSTVO

Čo platí o našich západných kultúrach, platí *mutatis mutandis*, po nevyhnutných úpravách, aj o iných kultú-

rach: od Peru do Indie, od Mexika do Japonska, ale aj v oblastiach islamskej kultúry.

Je však zvlášť potrebné upozorniť na situáciu v Európe. Nijaká civilizácia sa nevytvorila z toľkých zdrojov ako európska. Od Egypta a Ríma, cez hranice židovstva a Grécka, prinajmenej tridsať storočí umenia a kultúry tvorí spoločné dedičstvo európskej civilizácie.

*Je vidieť zvláštnu
starostlivosť, priam až
rešpekt našej Cirkvi
o umeleckú tvorbu. Akoby
Krása bola jedna
z evanjeliových čností a pre
veriacich bezpečnou cestou
k priblíženiu sa k Posvätnu.*

Kresťanské umenie sa spočiatku usadilo v rímskych chrámoch a osvojilo si celé antické dedičstvo. S pribráním Starého a Nového zákona mu však dalo duchovný zmysel. To je vari jedinečné dobrodružstvo v ľudských dejinách, ktoré z nás robí priamych dedičov pyramíd a Parthenónu i Kolosea.

V priebehu tisícročia európskeho stredoveku žila kultúra úplne alebo takmer

úplne z kresťanstva, v kontinuite so Starým zákonom. Až v renesancii sa kultúra v novom racionálnom výklade antického dedičstva laicizuje, čo sa prejaví v profánnej emancipácii umenia, ktorá sa uvoľňuje od posvätna v maľbe, hudbe a divadle. To však nebráni umelcom nachádzať jeden prameň inšpirácie v kresťanskom dedičstve, a to až do našich dní.

NEVÝVOJOVÝ RÁZ

Tento rýchly prehľad bol podľa mňa nutný, aby sme sa mohli pustiť do otázky, akú úlohu môže mať Cirkev pri prebúdzaní ľudí k vnímaniu krásy. Táto veľmi aktuálna otázka sa nedá zodpovedať inak, než že si uvedomíme, odkiaľ pochádzame a akú ťarchu pritom nesieme. Preto musíme, bez stopy akéhokoľvek triumfalizmu, zdôrazniť nezvyčajnú zodpovednosť Katolíckej cirkvi z hľadiska dejín.

Pri pozornom štúdiu náboženského umenia v rôznych obdobiach a civilizáciách prekvapuje, hoc v rôznom stupni, jeho ustálenosť, ktorá sa opiera o silné a ušľachtilé dôvody. Pokiaľ ide napríklad o budhizmus či islam, sú kultové stavby budované takmer podľa tých istých kánonov od počiatkov dodnes.

Aj v kresťanstve, bez toho, aby sme sa chceli dotknúť pravoslávnych bratov, je zrejmy nevývojový ráz jeho ná-

» »

Predplaťte si

VOX

na rok 2015

boženskej architektúry a výtvarných a hudobných prejavov v liturgii. Čo sa týka protestantizmu je známe, že reformácia vznikla, mimo iného, aj kvôli odmietnutiu rímskej honosnosti. Z toho preň plynulo, že je nutné vyzývať k odpútaniu sa umenia v architektúre, maľbe a v sochách. To všetko však malo byť kompenzované mocným záujmom o náboženskú hudbu.

PODPORA CIRKVI

Naproti tomu Katolícka cirkev od začiatku a s mimoriadnou kontinuitou podporovala kreativitu umelcov vo všetkých odboroch – v architektúre, v maľbe, sochárstve, hudbe, v zlatníctve... Pápeži, kardináli, biskupi a veľké rády boli hlavnými mecenášmi. Mnoho špičkových diel vzniklo vďaka mecenášstvu cirkevných činiteľov, na čele s katolíckymi kráľmi a cisármi. Motívy tejto štedrosti neboli vždy úplne čisté, niekedy až škandálne. No aj napriek tomu z hľadiska čisto kultúrneho je záväzok Európanov voči Katolíckej cirkvi doslova nezmerateľný.

Dodajme, že Cirkev a jej reprezentanti neprestávali dokazovať, aj napriek výnimkám, mimoriadnu otvorenosť ducha a fakticky udivujúci liberalizmus, keď neraz bez ustaranosti prijímali najsmelšie výtvary, napríklad od Michelangela či Caravaggia, Donatella alebo El Greca. A to sa dialo aj v časoch, keď sa Cirkev javila v teológii, filozofii, v literatúre či vo vede ako uzavretá proti novotám. V tomto duchu tolerancie sa možno prejavoval taliansky duch dôverného vzťahu Rimanov k antickému dedičstvu. A aj preto sa nemôžem zbaviť dojmu, že je tu možno vidieť zvláštnu starostlivosť, priam až rešpekt našej Cirkvi o umeleckú tvorbu. Akoby Krása bola jedna z evanjeliových čností a pre veriacich bezpečná cesta k priblíženiu sa k Posvätnu.

VERNOSŤ AJ V PROBLÉMOCH

Viera nie je estetické potešenie. Naše náboženstvo nie je jedna kultúrna prax medzi inými. Preto každý kresťan, a to nech je akéhokoľvek vyznania, vie, že krása gest, spevov alebo vôbec liturgii nie je akýmsi ornamentom modlitby, ale je jej podstatnou časťou. Určite nie je povinnosťou Cirkvi prebúdzat ľudí k chápaniu krásy, ale všetci kresťania, počnúc kňazmi, vedľa alebo majú vedieť, že liturgia pozdvihuje ducha na rovinu, ktorá ho robí vnímavejším na Pánovu vôľu, a súčasne je cez umeleckú tvorbu poctou Stvoriteľovi všetkých vecí, ktoré sú na svete.



Snímka: net

Súčasnnej Cirkvi patrí úloha byť verná tomuto slávnemu dedičstvu. V čase, keď sa mnoho umelcov vzdialilo od viery a kultúrne dedičstvo kresťanstva je stále menej objavované v svojich duchovných zdrojoch, sa však táto zodpovednosť môže javiť ako dosť povážlivá.

Pokiaľ ide o uplynulé storočie, nedá sa povedať, že Katolícka cirkev bola v tomto ohľade trvalo verná tejto svojej povinnosti. Na jej ospravedlnenie je však nutné povedať, že mala oveľa naliehavejšie starosti ako dbať o svoju slávu.

No aj napriek tomu, že francúzska cirkev málo dbala o svoju zodpovednosť za kultúru, v priebehu celého minulého storočia vyjadrovali svoju vieru Rouault a Messiaen, Claudel a Matisse, rozvíjalo sa postupne hnutie renesancie posvätného umenia, s Corbusierom v Ronchamp či s Guillaumom Gilletom v Royan. V šesdesiatych rokoch dal II. vatikánsky koncil priestor na obnovu liturgie, čo dalo podnet na nový dialóg umelcov a Cirkvi. Z podnetu Andrého Malrauxa súbežne uvoľnila kultúrna politika nielen veľký vlastenecký elán zameraný na stavby katedrál, ale aj umožnila verejné objednávky umelcom, napríklad Chagallovi.

ŤAŽKÁ ÚLOHA

Francúzsky episkopát pochopil túto kultúrnu politiku ako istý druh výzvy a potreby dať aktívnu a vynaliezavú odpoveď všetkým, ktorí, vedení sviežosťou ducha a záujmom o umenie, chceli uvoľniť vstup do kostolov a kláštorov. Nejde len o povinnosť prijať to,

čo zákon z roku 1905 ukladá duchovným ohľadom miest kultu. Ide o pastoračnú povinnosť, ktorá sa neobracia len na veriacich, ale na každého návštevníka, trebárs aj úplne vzdialeného duchovným záležitostiam, pretože nikto nevie, čo sa deje v mlčaní jeho duše.

Možno si predstaviť obťažnosť tejto úlohy, najmä pokiaľ ide o zmierenie vlastných potrieb kultu s nutnosťou prijímať návštevníkov. Je napríklad známe, že Notre Dame v Paríži navštívi za rok 12 miliónov ľudí, dvakrát viac než Louvre. Z iniciatívy kardinála Lustigera už nejaký čas pomáha komisia Umenie, kultúra a viera parížskemu kléru určovať spôsoby a prostriedky umeleckého obohatenia bohoslužby a kultúrneho sprístupnenia kostolov, a to bez banalizovania a priťahovania pozornosti na seba.

„*Krása je vyžarovanie pravdy*,“ povedal Platón. Pre kresťana, ktorý verí evanjeliómu posolstvu a v Božie slovo, nie je možné oddeľovať krásu od Pravdy. Nikto nevie, či je svet krásny sám o sebe, zato vieme, že stvorenie je krásne, ako o tom svedčí kvitnúcí kvet, tvár dieťaťa alebo zapadanie slnka do oceánu. A tiež vieme, že keď čítame báseň či počúvame Mozartovo *Ave verum* alebo vystupujeme hore do Vézelay, že je to pocta Stvoriteľovi.

Len krása nestačí k záchrane ľudstva uprostred toľkých špatností, zločinov a hrôz, za ktoré sa v hodine súdu budeme musieť zodpovedať.

Prinajmenšom však platí, že všetko dobré, čo urobíme, bude nám pripočítané k spásu.

JACQUES RIGAUD

Autori literatúry pre deti a mládež začínajú presadzovať gender teóriu a kultúru smrti

Úpadok či úmysel?

Zdá sa, že literatúra pre deti a mládež sa začína uberať veľmi divným smerom. Svedčí o tom aj udelenie víťaznej ceny za rok 2014 v súťaži generálneho guvernéra kanadskej provincie Britská Kolumbia, ktorú získala v kategórii detskej literatúry kniha Raziela Reida *Keď všetko vyzerá ako vo filme*.

Hoci Max Baker na *goodreads* recenzoval túto knihu čisto lichotivo („Táto kniha je dôkazom toho, ako je zbabraná Generácia Y. Sme egoistická banda s vlastnými oprávneniami, hlupáci, ktorí nenávidia všetko, čo nie je presne podľa nich.“), Barbara Kayová, redaktorka National Post, nezdieľa ani Bakerovo nadšenie pre knihu, ani pre rozhodnutie komisie: „Čo im to prišlo na um? Nie, vážne, aké boli ich kritériá? Ja by som odmietla dielo, ktorého témy a jazyk nie sú vhodné pre deti a mládež.“

GENDER ROMÁN

To, že B. Kayová nebola členka komisie je okamžite zrejmé každému, kto si prečíta román Raziela Reida. Kniha *Keď všetko vyzerá ako vo filme* je totiž o transsexuálnom/homosexuálnom tínedžerovi s menom Jude (alebo „Judy“) Rothesay. Jeho odlišnosť ho izoluje od spoločnosti. Okrem toho má ešte mnoho iných problémov. Jeho mama je alkoholická a zároveň aj striptérka, no je úplne pohrúžená do svojho prerušovaného vzťahu so svojim grobianským partnerom. Má preto problém vychovávať Jude aj jeho nevlastného brata Keefera so špeciálnymi potrebami. Judov otec sa v knihe mihne len letmo. O to väčší priestor tu má Judova kamarátka Angela, ktorej rodinný život je rovnako nefunkčný. Angela svoje problémy rieši promiskuitou, drogami a neformálnymi potratmi.

Toto sú v podstate všetky postavy diela. Jude je zamilovaný do kamaráta Luka, ten však preferuje dievčatá. Dej sa odohráva väčšinou v hlave protagonistu, pretože je preňho veľmi nepríjemné vyrovnávať sa so životom. Všetko z jeho života je vysvetlené pomocou odborných výrazov z filmu. Podľa B. Kayovej, čím väčší sa táto „finta“ používa, tým „väčší slabne dojem, ktorý vyvoláva“. Zvyšok opisuje sexuálnymi termínmi, pretože podstatnú časť príbehu tvoria Judeove sexuálne túžby,

masturbácia, zvrátené fantazírovanie a voyeurizmus.

BEZ MORÁLKY

Vôbec nie je prekvapujúce, že kniha je v mnohých prípadoch zameraná proti kresťanom. „Protikresťanské obrazy sú tu použité vyslovene bezdôvodne. Toto už viac nie je Anna zo Zeleného domu,“ hodnotí B. Kayová. Podľa nej sú „dospelí, ktorí by mali byť autoritou, vykreslení ako slabí, nekompetentní či pokryteckí.“

Naopak – hlavná postava je vykreslená ako nepokrytecká, s čím však B. Kayová nesúhlasí: „Pokiaľ ide o morálny rast, tak ten tam nie je. Jude začína a končí ako klamár, zlodziej (okradne mamu a Armádu spásy), sexuálny zvodca cudzích mužov, prenasledovateľ, masochista (schválne vyprovokuje šikanovanie) a narcis. Tvrdí, že chce chrániť Keefera, ale ohrozuje ho len kvôli uspokojeniu vlastného rozmaru. Tiež tvrdí, že miluje Luka, ale keď ten ho taktne odmietne, Jude mu robí úmyselne zle. Šíri a zároveň žije život neospravedlniteľného absolútneho narcisa,“ hodnotí B. Kayová charakter hlavného hrdinu. Podľa nej je však najhoršie to, že hlavná myšlienka knihy je, že všetko, čo sa v nej deje, je v poriadku.

B. Kayová však upozorňuje: „Ak si pravý transsexuál/homosexuál, môžeš byť Peter Pan, teda nikdy nedospeješ.“ Tento odkaz však podľa nej nemá hodnotu jediného centu z výhernej sumy 25 000 dolárov: „Ja by som neplytvala doláre daňových poplatníkov na takýto hodnotovo prázdny román.“

Inštruktorka angličtiny Inštitútu technológie v Britskej Kolumbii Karyn Huenemannová súhlasí s B. Kayovou. Pre *goodreads* napísala: „Neviem prísť na to, prečo táto kniha vyhrala cenu za detskú literatúru. Tá kniha je na míle vzdialená od najlepšej anglickej detskej knihy v Kanade v tom roku.“ Podľa nej „postavy vedľa privela o sexe a na žiakov druhého stupňa základnej školy



Raziela Reid

sú príliš odcudzené“. Dokonca ani nerozprávajú rovnakým štýlom ako ich reálni vrstovníci. Autorova „neschopnosť zachytiť postavy v zodpovedajúcom veku“ je podľa nej „nezvyčajná“.

POCHMÚRNOSŤ

Život tínedžera je nanič a bude to už len horšie – tieto hlavné myšlienky vyhládávajú v poslednom čase tí kritici detskej literatúry, ktorí vítajú knihu Raziela Reida. Im sa očividne táto téma, či vo všeobecnosti – téma vzbury proti rodičom a spoločnosti, pozdáva. V roku 2013 bola cena guvernéra Britskej Kolumbie za detskú literatúru udelená knihe *Uprostred ničoho* od Carolyni Adersonovej s názvom. Príbeh sa začína zmiznutím matky mladého hrdinu. Aby sa ukryl pred sociálnymi pracovníkmi, musí utiecť do divočiny.

Jeden z finalistov literárnej ceny guvernéra tiež stavia svojho hrdinu proti sociálnym pracovníkom. Hlavná postava tretieho finalistu zasa začne navštevovať psychoterapeuta. Stane sa to potom, ako jeho brat vďaka besneniu so zbraňou „zničí“ jeho domov.

Ashley Littleová, ktorá vyhrala súťaž minulý rok, sa tiež zaoberá temnými princípmi, na čo upozorňuje aj hro-

>>>

Predplatte si

VOX

na rok 2015

živý názov jej diela *Nový normálny*. Posudok poroty zhrnuje dielo: „*Tamar Robinson vie o strate oveľa viac, ako by tínedžerka mala vedieť. Jej mladšie sestry sú mŕtve, rodičia sú zmietaní na mori utrpenia a Tamar vypadávajú vlasy.*“

Vo všeobecnosti sa dá povedať, že v tínedžerskej literatúre je plná ponurého štýlu. Profesor Greg Roper, vedúci katedry anglistiky na Univerzite v Dallase, pre *LifeSiteNews* povedal: „*Rodina je v súčasnosti považovaná za utlačať a je plná abnormalít. Hlavnou myšlienkou je, že dieťa treba pripraviť na krutý svet a nie chrániť ho pred ním. To sa postupne zavadza do praxe v čoraz nižšom veku.*“

Podobne sa vyjadruje aj Tula Batanchiová v článku *Prechod na temnú stranu*: „*Ponurá, depresívna beletria pre dospievajúcich je na vzostupe. Zvyšuje sa výskyt tínedžerskej literatúry zameranej na samovraždy, anorexiu a týranie pomocou technológií.*“ Väčšina pracovníkov knižníc, s ktorými Tula viedla rozhovory, uviedla, že knihy o mládeži v atypickom prostredí nie sú v detskej literatúre novinkou. Mnohých zaujíma svet, ktorý sa niečím líši od ich vlastného a knihy o „*temnej stránke*“ zaplňajú toto prázdne miesto.

„NIČOMNÁ“ RODINA

Profesor Roper je však presvedčený, že tu ide o viac ako únik pred realitou: „*Chápanie detstva sa zmenilo. Niekedy sme verili, že počas tohto obdobia by deti mali byť chránené. Potrebujú nevinný svet, aby sa mohli po psychologickú stránku vyvíjať. V súčasnosti však vládne názor, že deti musia byť pripravené na krutý svet v čoraz mladšom veku. Tým sú však pod oveľa väčším tlakom, ako boli kedykoľvek predtým. Tento názor kompletne zlyhal.*“

G. Roper s úsmevom dodáva, že literatúra pre mládež je veľmi aktuálna: „*Zadáš si problém týždňa a vybehne ti literatúra pre mládež.*“

Ďalší problém je negatívny vplyv súčasnej literatúry pre mládež na rodinu. Podľa G. Ropera v klasických príbehoch pre „*násťročných*“ sa hlavný hrdina tiež často búril proti rodičom. Na konci však zistí, že sú dobrí a záleží im na ňom. „*No v súčasnej dobe rodina predstavuje ničomníka, pred ktorým musí hlavný hrdina uniknúť,*“ hovorí G. Roper a dodáva: „*Túžba po slobode bola témou v literatúre pre dospelých, ale aj v tej pre deti. Je však rozdiel medzi slobodou a oprávnením. Sloboda sa dnes chápe nesprávne, a to nielen v literatúre, ale všeobecne v celej kultúre ako takej.*“



Snímk: net

Dr. Roper prezradil, že spolu so svojou manželkou si prečítali každú knihu, ktorú v škole určili, aby si ju deti doma prečítali „*a to skôr ako ony. Niektoré z týchto kníh sme im však prečítať vôbec nedovolili.*“

ÚNIK – ALE OD ČOHO?

V dejinách literatúry, aj v tej pre deti a mládež, vyšli výborné diela, ale aj slabé, či dokonca silno podpriemerné. No neboli to knihy plné zloby, násilia a sexu. Podľa mnohých odborníkov nebolo totiž spoločensky prijateľné, aby sa čítala podobná literatúra.

Samotní knihkupci hovoria, že ešte pred štvrtstoročím v podstate nejstvovali knihy o samomrzačení sa, o násilnostiach, samovraždách dospievajúcich, sexuálnych zážitkoch mládeže a podobne. Mnohé témy, najmä v dieľach pre mládež boli tabu, respektíve autori uznávali isté hranice. A aj keď sa približne po roku 1990 takéto bezútes-

né diela začali objavovať, nikdy sa nestali bestsellermi. Vtedy sa ešte darilo „*klasikám*“ ako už spomínaná *Anna zo Zeleného domu*, *Tom Sawyer* a podobne, pretože boli konzistentné a upokojujúce diela.

No keď vyšiel v roku 2009 román pre mládež o samovražde dospievajúceho dievčaťa, len v danom roku sa predalo takmer štvrt milióna výtlačkov! V súčasnosti sa takéto diela predávajú viac, ako kedykoľvek predtým. Podľa medzinárodného indexu predaja kníh v roku 2010 vzrástli tržby za takúto literatúru pre deti a mládež (sic!) o 5 %, pričom v priebehu nasledujúcich piatich rokov majú tržby vzrásť až o 30 %!

Žiaľ, prognózy pre kvalitnú literatúru pre mládež, v ktorej je jasný étos, nie sú už také optimistické. Pozitívne ladené príbehy nelákajú ani mnohých autorov. Vraj dospievajúci chcú bezpečné spôsoby, ako sa dozvedieť o ďalších skúsenostiach. Čítanie knihy o živote chlapcov v kriminálnej štvrti umožňuje mladíkovi zažiť z kresla inú kultúru. Chce vedieť o svete, ktorý by mohol byť jeho, ale nie je. A tak sa hitom stávajú diela, v ktorých tínedžeri berú veci do vlastných rúk a sú úspešní. Teda – aspoň podľa nich. A byť úspešný v súčasnosti znamená postaviť sa nielen autorite, ale aj konvenciám a užívať si.

A ak si k tomu prirátame iPody, notebooky, tablety, BlackBerry...

Všetko poukazuje na to, že mládež túži po úniku. Je však otázne, či chce uniknúť od skutočných hodnôt, alebo od hodnôt, ktoré jej sprostredkovávajú dospelí. Napríklad aj ocenením knihy *Raziel Reid* *Keď všetko vyzerá ako vo filme*. Bol to úmysel, alebo je to rukopisný dôkaz úpadku...?

Spracoval PAVOL PRIKRYL

EKONOMIKA SPOLOČENSTVA NA SLOVENSKU,
 vydavateľstvo VEDA a knižkupectvo Martinus.sk
 vás pozývajú na prezentáciu knihy

Cena nezištnosti
 spojenú s otvorenou prednáškou autora knihy
Ekonomika spoločnosti - skúsenosti a vízia

PREZENTÁCIA KNIHY
6. február 2015 o 19:00
 knižkupectvo Martinus.sk
 na Obchodnej 26, v Bratislave
 (zásterka ebieťník Peitová)

Viac informácií:
www.ekonomika-spolocenstva.sk
facebook.com/ekonomika.spolocenstva
[email: info@ekonomika-spolocenstva.sk](mailto:info@ekonomika-spolocenstva.sk)

LUIGINO BRUNI

(*1966) Ascoli Piceno, Taliansko
 Profesor politickej ekonómie na Fakulte Ekonomických a politických vied a moderných jazykov na univerzite LUMSA v Ríme a na Univerzite inštitútu Sophia v Loggione (Florence). Po skončení štúdií reční (1998) z histórie ekonomického myslenia a druhý na Univerzite vo Fl-East Anglia (Veľká Británia) z ekonómie (2004). Je koordinátorom projektu ekonomiky spoločnosti.

Veniec o láske

Rispet vznikol ako toskánska ľudová ľudobtná pieseň. Aj keď táto forma umožňuje zostaviť veniec na spôsob sonetového (posledný verš predchádzajúcej básne sa zhoduje s prvým veršom básne nasledujúcej, záverečná básne cyklu pozostáva zo začiatkových veršov ostatných básní), takýto útvar nie je v literatúre bežný. Básnik PAVOL PRIKRYL uvil rispetový veniec, aby vzdal úctu (z talianskeho *rispetto*) nielen manželke, ale aj žene, ktorá je žriedlo rodiny.

Rispetový veniec o láske

Adriane

I

To vieš len ty, hoci si krehká žena,
dať všetko, seba, dušu na dlani.
Je to tvoj osud? Nie si prekvapená.
Takto sa svoji nájdú v poslaní.

Z dávania seba vzíde zmŕtvychvstanie.
Z bolesti kríža naša láska vanie.

Slzy a láska tvoria dejiny.
V duši máš bolesť celej rodiny.

II

V duši máš bolesť celej rodiny
– prechádza srdcom, priamo jeho
stredom –
a piješ slzy, hoci bez viny.
(Len občas v noci šepkáš: „Trpím
smädcom...“)

Tak ľahko tíšiš láskou bolesť!
A srdce zrazu inak šelestí.

Všetkým nám šepkáš tie najsladšie mená.
Rozdávaš lásku, nijak rozdelená.

III

Rozdávaš lásku, nijak rozdelená,
medzi mňa, deti, blízkym okolo.
Aká je za ňu dostatočná cena?
Čo je, by bez nej nikdy nebolo.

Si lepšia ako ja; som lepší s tebou
a v tebe, ver, sa skláňa ku mne nebo.

Si dušou, srdcom celej rodiny.
Mnoho ráz iba za bozk jediný.

IV

Mnoho ráz iba za bozk jediný
hľadáme niekde v hĺbke skryté sily.
Nikto z nás nie je celkom bez viny
za to, čo sme si spolu nenažili.

Ideme ďalej. Možno ranení.
No v láske všetko zhorí v plameni.

Nenačím preto rátať, čo sa stalo.
Zlého je vždy dosť, dobrého vždy málo.

V

Zlého je vždy dosť, dobrého vždy málo,
s málom však ľahšie vstúpiš do dejov.
Oboch nás v duši dobro tíško hrialo,
rozkvitol život novou nádejou.

Láska a nádej – brázda na poli.
Vyženie klíčky, občas zabolí.

Starý deň patrí sa nám skončiť chválou.
Mrzí nás dobro, čo sa neudialo.

VI

Mrzí nás dobro, čo sa neudialo,
ale svet lásky nie je svetom slz.
Si pre mňa nádej, tajomstvo si diaľok –
raz tma, raz svetlo, zavše vidím skrz.

Si krásna ako na oblohe luna,
vzácnejšia od šiat kráľa Šalamúna.

Každý deň nie je čistá obloha.
Nedá sa vrátiť dané od Boha.



Salvador Dalí: Portrét rodiny

VII

Nedá sa vrátiť dané od Boha,
hoc sme aj poloplní prázdnych vecí.
A moja láska nie je úbohá,
keď kráčam s tebou plece popri pleci.

Dar z neba na cestu nám stále svieti:
svetielka Božích očí – naše deti.

Láska je Bohom daná úloha.
Preddavok Večna nie je záloha.

VIII

Preddavok Večna nie je záloha,
lež na bozk našpúlené Božie ústa
a v твоjich dlaniach vonná aloa.
Si stále svieža, ja som ustal.

Láskou mi staviaš v srdci obelisk.
Žiť s tebou – to je pre mňa večný zisk.

Mňa i svet zrážaš láskou na kolená.
To vieš len ty, hoci si krehká žena.

IX

To vieš len ty, hoci si krehká žena:
V duši máš bolesť celej rodiny,
rozdávaš lásku, nijak rozdelená –
mnoho ráz iba za bozk jediný.

Zlého je vždy dosť, dobrého vždy málo.
Mrzí nás dobro, čo sa neudialo.

Nedá sa vrátiť dané od Boha –
preddavok večna nie je záloha.

UMENIE DUCHA - Návrat súčasného umenia do chrámu

Kaplnka

V jezuitskej Kaplnke Sedembolestnej Panny Márie v Piešťanoch pokračuje projekt pod názvom **UMENIE DUCHA – Návrat súčasného umenia do chrámu**. Projekt vytvára priestor pre diela súčasného umenia, ktoré odzrkadľujú kresťanské posolstvo. Navracia ich do chrámu, kde kvalitné súčasné umenie – z rôznych dôvodov – často chýba.

Na začiatku každého roka stojíme, plní očakávaní, pred novými výzvami a plánmi. Pre kresťanov je toto obdobie zároveň časom, ktorý ich pozýva k hlbšiemu zasväteniu sa Bohu a jeho plánom s našimi životmi.

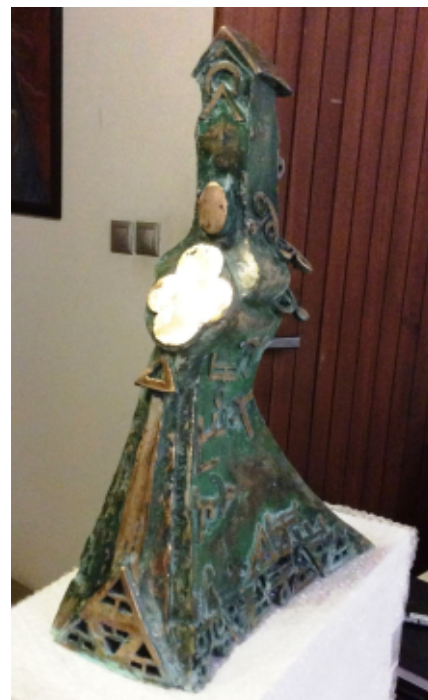
V liturgickom kalendári hneď prvý deň kalendárneho roka patrí sviatku Panny Márie Bohorodičky, ktorá nás osobitne sprevádza na ceste k hlbšiemu zjednocovaniu sa s Božou vôľou.

Možnosť zastavenia sa nám ponúka aj tvorba ANDREJA RUDAVSKÉHO. V svojej sochárskej tvorbe sa inšpiroval spomienkami z detstva, prežitého na vidieku, prepojenými s archetypálnymi symbolmi, kresťanskou spiritualitou a jej univerzálnou rečou.

Jeho kaplnky v podobe ochranných postáv ikonograficky vychádzajú z kri-

žov a architektúry kaplniek, ktoré sa v minulosti stavali pri cestách a na poliach. Vytvára ich z dreva, kameňa či bronzu, v monumentálnych aj komorných rozmeroch. Majú formu živých pomníkov – zastavení, ktoré nás vyzývajú na zamyslenie a definovanie osobných priorít každodenného života. Jeho *Kaplnka* je plná symbolov, od centrálne umiestneného kríža pripomínajúceho štvorlístok, cez písmená hlaholiky, odkazujúce na posolstvo stále živého odkazu sv. Cyrila a Metoda, až po naznačenú tvár Krista v hornej časti kaplnky.

Historička umenia Zuzana Bartošová o jeho tvorbe napísala: „*Vzťah Andreja Rudavského k prostrediu a k sochám, ktoré v ňom „rastú”, je vzťahom vzácného vyrovnaného človeka, ktorý nedelí svoj čas medzi profesiu a voľnú tvorbu. Jeho spôsob života je v istom slova zmysle*



archaický a taký ho aj prenáša do svojich sôch, vtláča im nadčasové hodnoty znakov krajiny, ľudí a kresťanskej tradície, ktorá vytvára kultúrne zázemie nášho regiónu, utvára priestor „domova”, ktorý v sebe nosíme. Opačným spôsobom ako väčšina autorov hľadajúcich duchovnú podstatu umeleckej tvorby – poukázaním na sochárstvo ako tvorivú prácu, teda pokorou – uchopil Andrej Rudavský jednu zo stále prítomných hodnôt života človeka, prepájajúcu minulosť s prítomnosťou.“ -r-

MICHAEL NOVAK

Boha nikto nevidí

Temná noc ateistov
aj veriacich

PostScriptum

Knižná novinka od významného amerického filozofa a teológa

Slovenský čitateľ dostáva do rúk osobitne cenný príspevok do večnej diskusie o „viere a neviere“, ktorý reflektuje duchovnú skúsenosť ľudstva s myšlienkovým svetom našich čias, polemizuje so silne znejúcimi názormi zástancov ateizmu a hľadá východiská pre konštruktívny dialóg. Na základe vlastnej vedeckej činnosti, ako aj svojich osobných zápasov o vieru, Novak prostredníctvom racionálnych argumentov ukazuje, že duchovná perspektíva naozaj poskytuje najuspokojujúcejšie odpovede na večné otázky o zmysle bytia.

Dostupné vo väčšine knižkupectiev.
Viac informácií a objednávky na:

www.postscriptum.sk

Vyšlo **februárové** číslo Našej Žilinskej diecézy.

- Tri referendové otázky • **V boji za rodinu ide o podstatu človeka** •
- **Fyzik Ivan Melo** • 20 rokov Dobrej noviny • Don Bosco •
- Kňaz Martin Mazák • Manželia Holešovci • Milá Svätá rodina! •
- Sestra Anna • Vyjadrovanie pocitov v manželstve •



Nedostal sa k vám časopis?

Napište nám do redakcie a pošleme vám ho poštou. Časopis si môžete aj predplatiť.

Inštitút Communio, n.o.
Jána Kalinčiaka 1
010 01 Žilina

Email: icommunio@gmail.com
Web: www.icommunio.sk
Tel.: 041/56 58 434



DEŤOM 3xÁNO

7.februára



**Objednajte si
dvojtyždenník o náboženstve a kultúre**

VOX

**Celý ročník
si môžete objednať**

kedykoľvek v priebehu roka.

Neprídete tak nielen o jednotlivé čísla, ale ani o prílohy.

**Ročné predplatné je 10 eur,
polročné 6 eur.**

**Do správy pre prijímateľa kvôli identifikácii platby
uved'te**

priezvisko a adresu

VOX

**Dvojtyždenník o náboženstve
a kultúre**

Vydáva Rada pre vedu, vzdelanie
a kultúru KBS

Adresa redakcie: Dvojkřížna 4,
821 06 Bratislava
ISSN 1339-3634

Vychádza dvojtyždenne v pdf podobe.
Cirkevný cenzor: ThLic. Zdeno Pupík, PhD

Šéfredaktor: Mgr. Pavol Prikryl
tel. +421 915 793 811,
e-mail: vox@prikryl.sk,
prikryl62@gmail.com

Predplatné si je možné objednať
e-mailom alebo telefonicky:
vox@prikryl.sk
+421 915 793 811

Číslo bankového konta:
SK20 0200 000000 7516949112